

Καὶ τὰ κοιλιά μου ἔσ' ὄλεός, κ' οἱ στήθεές μου δὲ
 [πολεμῶντες].
 Κι ὅσο ἄσπαστες μου οἱ πηγές, τόσο οἱ πνοές μου
 [χάδια,
 Κι ὅσο βαθεῖές μου εἰν' οἱ σπηλιές, τόσο ἀπλωτές
 [μου οἱ στέγες
 Για τὰ καλὰ κοπάδια μου ποῦ φέρνει τα ἐκεῖ πέρα
 Μέσ' ἀπ' τὰ βοσκοτόπια μου καλόθροφα ὁ τοσπάνος
 Νὰ ξεδιψάσουν. Τίποτε δὲν καταφρόνησα· εἶναι
 Κ' ἡ στρουγγα ἔμένα δόξα μου, καθὼς θὰ μοῦ εἶταν
 [ἔνας
 Ναός, κ' ἀκούω τὸ ἄλλημα τοῦ κοίτικου μετὰ τὸ ἴδιο
 Θεοσκεπτικὸν λαχτύριον π' ἀκούω ἀπάνωθ' ἐμὲ
 Νὰ πολυμῶν τὰ νέφεια καὶ νάσωραποφροτῶνται.
 Τὸ γὰρ ἀπ' τίς ἀρνάδες μου κερνῶ, λευκὸ μεθύσι,
 Καὶ τὸ πλατὺ καρπόφορο λιβάδι μου μεσιάνει
 Ὁ βλοσημένος μου καρπός, ἰδύλλανθο οὐτάρι.
 Κ' ἐγὼ κ' ἐγὼ τίς πίκρες μου καὶ τὰ σαράκια μου, ἔχω
 Τίς ἔρνοιές μου καὶ τοὺς κρημνοὺς ποῦ κἀνε καὶ
 [λιγνέουν,
 Τίς νύχτες μου ἀζημιώστες, κ' ἔχω τοὺς λογιμοὺς μου
 Ποῦ αἰετίζονται ἀξεδιόλυτα μέσα τους παραδέχονται,
 Καὶ ποῦ ὅσα δείχνει κ' ὅσα κλεῖ σκληρὰ καὶ μαῦρα
 [ὁ κόσμος
 Μέσα τους ξαναδείχνονται καὶ ξανακλειένται, χίλιες
 Φορὲς πὸ μαῦρα, πὸ σκληρὰ ξαναδομένα, θυμένα!
 Καὶ ξανακούεται μέσα μου τὸ μυρολόι τοῦ κόσμου
 Ξεχειλιμένο πὸ πικρὰ, σὺν ἀπὸ πλῆθος γλώσσες.
 Κι ἀπίσως δὲν πιστεύετε, γὰρ ἔλατ' ἐδῶ καὶ ψάχτε
 Κάποιες μου τρυπές, κάποιες μου σπηλιές ποῦ δὲν
 [τὸν εἶδαν
 Ποιὲ τὸν ἥλιο, φυλακὲς παντοτεινὰ ποῦ κλειοῦνε
 Μέσα τους κάποιες ξωτινές, καὶ κείνες ὅλο κλαῖνε,
 Σκλάβες, τὸν ἥλιο π' ἀγαπᾶν κ' ἀποζητᾶν τοῦ πάκου,
 Καὶ στάζουνε τὰ δάκρυα τους καὶ γίνονται ἴδια.
 Καὶ μοναχὰ ὁ ἀντίλαλος πονεϊκὸς παῖνε
 Καμιά φορά καὶ τίς φωνάει κ' αὐτὲς τοῦ ἀπολογίου. καὶ
 Σκούζονται μ' ἀναφυλλητὰ καὶ δέροντας τὰ στήθια,
 Κάνοντας σάμπως ἐκατὸ καὶ σάμπως χίλιες νᾶναι.
 Κι ἂν κανεὶς ἀνθρώπος ποτὲ τὸ πάτημά του φέρη
 Ξεταχικὸς πέρα ὡς ἐκεῖ μετὰ τοῦ δαυλιῶν τῆ λάμψη,
 Κάτου ἀπ' τῆ λάμψη τοῦ δαυλιῶν σέρνεται πὸ μεγάλο
 Καὶ ξετυλιέται πὸ πυκνὸ τὸ σκότος ἐκεῖ μέσα.
 Καὶ τώρα μέσ' οὐά σπῆτα μου καὶ κάτου ἀπ' τῆ σκε-
 [πῆ μου

πολλὰ δῶρα,
 ἀμαρτανόων ἁμαρτανόων καὶ ἁμαρτανόων ἁμαρτανόων,
 Ἐφατῶ μέσ' οὐά σπῆτα μου καὶ κάτου ἀπ' τῆ σκε-
 [πῆ μου,
 Καὶ σὰ νὰ μοῦ εἶτανε χερσὶ τότε φιλεύω ἀπ' ὅλα
 Τὸν ἀσημῶδες ἀνθρώπο ἀπὸ γένος κ' ἀπὸ δόξα,
 Ποῦ εἶναι βοσκὸς μετὰ πρόβατα καὶ μετὰ φλογέρα φάλης,
 Για τὸν παλιὸν προσκυνητῆ, γὰρ κἀνας ἐρμούσιτης,
 Ἢ μετὰ τελευτῆν του κανένας ἀπελάτης·
 Γιατ' ἀγαπῶ τοὺς ταπεινοὺς καὶ τοὺς ἀπλοῦς, κ' ἐκείνους
 Τοὺς ἀντρεωμένους, κ' ἀγαπῶ καὶ τοὺς ἀποδιωγμέ-
 [νους
 Τοῦ κόσμου, πῶρονται σ' ἐμὲ καὶ δὲν τοὺς λαχαιεύει
 Τὰν ἔβα μου, οὔτε τὸ τραγὸν τῆς ὄψης μου τρομίζουν.
 Κ' ἐρχονται πρὸς τὸ λυτρωτῆ γὰρ νᾶβρουν τὴν ἀνάστα,
 Καὶ νὰ κρατήσουν τὴν τιμὴν, καὶ λήπτεροι νὰ μείνουν,
 Καὶ νὰ ξανάφουν τὴ φωνιά, καὶ νὰ νάπορροφήσουν
 Ὁρμὴ μετὰ τὸν ἀέρα μου καὶ μετὰ τὸ κρῦν νερό μου.
 Γιατὶ στὴ χόρα εἰν' οἱ κακοὶ κ' οἱ ἀνογοί, οὐτὸν κά-
 [πο οἱ σκλάβοι.
 Καὶ τὰ περιμαζεύω ἐγὼ, κ' ἐγὼ τὰ διαφεντεύω
 Τὸ χέρι ποῦ ἀντιστέκεται, τὸ στόμα ποῦ εἶναι βούση
 Τοῦ Τρογυριῶν. Καὶ φτάνει μου. Θυμᾶμαι τίς
 [προσάλλες
 Οἱ πέτρες μου ἀπὸ πάτημα βυθὸ γοργονυλίσαν,
 Μοῦ τρίζαν τὰ χαμῶδεντρα, μοῦ σέκιζαν τὰ ὄρνια,
 Καὶ βλέπω, σκαρφαλώνοντε, καὶ βλέπω, δρασελιάνε
 Τὰ βράχια καὶ τὰ πλάγια μου λευκὲς κορμιὰ, λεβέντες.
 — Τ' εἶσασι' ἔσσις ;
 — Καὶ καλὰ δὲν ξέρουμε μὰτες μας
 Τῆς Ρωμοσίνης ὄρφανὰ, τῆς Μοίρας ἀποπαῖδια.
 — Ποῦθ' ἔρχεστε ;
 — Ἀπ' τὸν Ἑλυμπο.
 — Στὸ θεῖο
 [τους παρηγόρι
 Μῆνα οὐς εἶχαν οἱ θεοὶ ἵστω καλεσμένους
 Νὰ οὐς π' αὐτὸν ἐκεῖ ὅπου
 Μέσα σ' αὐτὸν αὐτὸς εἶναι ;
 — Παράξεν' εἶν' ὁ νοῦς μας δὲν
 [τῆ βάζει.
 Στὸν Ἑλυμπο ὄρνια φώλιασε ἐκεῖ μοιὰ-
 [ζουν,
 Κ' οἱ λαγκαδιές του ἀρίφνητες κ' αὐτὰ χόνια,
 Καὶ τὰ λημέρια εἰν' ἀπαρατα, κ' εἰν αὐτοσμίενα
 Τὰ παλληκάρια τὰ γερά μετὰ τῶματα χέρια,
 Στήσαν τὰ μετερίζια τους ἐκεῖ καὶ τὰ τυμπούρια
 Καὶ τῆ ζωὴ τοῦ ἐλεύτερον ἴσα κ' τὴν ἀνεβάναν

Κ' ἔφαμε καὶ σ' ἐστίναν, κατὰ τοῦ, κ' ἐστίναν
 Μετὰ τοῦ πολέμου τῆ βροτῆ ἢ φωνιά μας. Τῆ
 Πλάστες κ' ἐμεῖς μετὰ τῶματα.
 — Καλῶς τὰ παλληκάρια
 Ἐγὼ εἰμ' ἀκόμα ὁ Παρνασσός, τώρα κ' ἡ Λιάκος
 [ρα εἶμαι,
 Κ' ἐγὼ εἶμαι πάντα ἡ Ἐκκλησιὰ ποῦ σὲ καιρὸ ἐν
 Δὲν τῆς ἀπόλειψε ὁ Θεὸς μ' ὅποιο ὄνομα ἂν τὸν
 Κ' ἔσσις ποῦ μεγαλότερα διαβαίνετε
 Καὶ τρέμει καὶ βουλιάζει ἡ γῆ μετὰ τὰ πατη,
 Δυσκολομέτρητοι λαοὶ καὶ ἀπόκοτοι, φερμένοι
 Ἀπ' τὸν ἀλύγιστο Ἡρώα, τὸ ὄρη καβαλλᾶθη
 Ποῦ ξεχωρίζει ἀπ' ὄλους σας κ' ἀξίζει ὁ ἔνας ὄλους
 Χίλιων δρόμων ὁ ἴδρωτας σταλάζει ἀπ' τὰ κορμιὰς
 Καὶ οὐκ ἔστις σας οἱ φωνιές χίλιων πολέμων καὶνε
 Κ' εἶστε σὰ νὰ πηγαίνετε πὰ ὄχι σὸν καὶ πρῶτα
 Στὰ ξυφνικὰ καὶ στὰ γρυφὰ ξολοθρομῶν κ' αἰμάτων,
 Μὰ κάπου ἀλλοῦ, χαρούμενα καὶ πομπικὰ, πρὸς κάποιον
 Θεοσκεπτικὸν προσκύνημα καὶ μέγα παρηγόρι,
 Παρνασσῶν, ἀκούστε με, λαοί, κ' ἀλλάξτε δρόμο
 Κ' ἔλατ' ἐδῶ καὶ σὺν ἐδῶ καὶ διπλοπροσκυνήστε
 Ποῦ ἄξι κ' ἀπὸ τὸ σιμὰ τὸν ὅποιον θεὸ σας,
 Ἀπὸ τὸ κοροβοδῶν μου. Καὶ τὸ προσκύνημά σας
 Θὰ τὸ δεχτοῦν καὶ θὰ τὴν πᾶν ψηλὰ τὴν προσευκῆ
 [σας
 Ἀχειροποίητα ἅγια κοίσιμα πανῶρια
 Ποῦ φέρνει τους ἡ ἀσβουστὴ χρυσοκαυτῆλα τοῦ ἥλιου,
 Ὅλα ὅσα στέκονται σπαρτὰ καὶ τὰ γρυφῶν ἄε
 Ἀπὸ τὰ Σάλανα ἐδῶ δὲ στὴ θάλασσα ἴσα ;
 Τῆ Θεσσαλονικιότητι κ' ἀνῆμα ὡς τ' ἔργουτος.
 Ρωμαῖκοι κάρβοι καὶ βουρὰ κ' ὅλα τὰ τεργιῶλια
 Ποῦ παίζουν πάντα ἐρωτικά καὶ σμῶνουν μετὰ τοὺς
 [ῥόφους,
 Ὅλα ποῦ ὀρθὰ στυλώνονται κ' ἀναπαμένα γέρονται,
 Τὰ γαλανὰ, τὰ πράσινα, καὶ τὰ ματοβαμμένα,
 Ἀπὸ τὸ σταυραδέρι μου τὸν Ἑλικῶνα ὡς πέρα
 Στὸ μακρινὸν τετραπυλῶν Ταῦγετον τῆ βάρδια.»
 ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΜΑΙΙΚΗ ΖΩΗ

ΖΩΝΤΑΝΟΙ ΚΑΙ ΠΕΘΑΜΕΝΟΙ

ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΤΡΕΙΣ ΠΡΑΞΕΣ

Τοῦ φίλου μου
 Δ. Π. Πετροκόκκινου

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ

Δελινὸ χυνοπωριάνικο. Ἡ τραπέζια τῆς Χάρης, ὄχι πλούσια, μὰ μετὰ γούστο σπολιθμένη. Ἡ Χάρη κάθεται σὲ μικρὸν τιβανί, μισοξασπλωμένη, κρατῶντας στὸ δεξιὸν τῆς χεῖρος βιβλίον χυνοπωριάνικο καὶ κἀνοντας πὸς διαβάσει. Μετὰ τὸ ζερβὶ τῆς, ἀκκουμι-
 ομένο σὲ μαξιλάρι κεντητὸ, σπρώζει τὸ τετραγώνον κεφάλι τῆς. Ἀπὸ τῆς ἡ παλαιοσύνη ἀνοίχτη. Στὸ πλατὺ παρῶντο μὴ γλάστρα μετὰ μὴ τραταφυλλιά μικρῆ, μετὰ λίγα μισοανοιγμένα κίτρινα τραταφυλλιά.

Ἡ ΧΑΡΗ (ἀφήνοντας τὸ βιβλίον). Ἡ καμμένη ἢ Μυριέλλα!.. (μετὰ χαϊδιὰ φωνῆ). Ἐλάτε πὶξ μέσα!.. Δὲν ἔχετε τὸση ὥρα ὄξω..
 Ο ΚΩΣΤΗΣ (μπαίνει ἀπὸ τὴν μπαλκονόπορτα, γελαστός). Ρουφῶσα τῆ ζωὴ!.. Δὲν ξέρετε, ὁμορφὴ ποῦναι ἡ ζωὴ!.. Καὶ νὰ τῆνε γλεντάει μάλιστα κανεὶς ἀπὸ τὸ μπαλκόνι τόσο ὁμορφῆς κυρίας!..
 Ἡ ΧΑΡΗ (περιπατικὰ, γυρίζοντας μετὰ προσποιημένη ἀδιαφορία τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου, ποῦ τὸ ξανακίθη κείνη τῆ στιγμῆ ἀπὸ τὸ τιβάνι). Μπᾶ! Ἀπὸ τὸ μπαλκόνι μου φαίνεται ἑμορφώτερη ἡ ζωὴ! Καὶ νὰ μὴν τὸ ξέρω!..
 Ο ΚΩΣΤΗΣ (περιπατικὰ κ' αὐτὸς). Ἐλάτε δὲ ποῦ δὲν τὸ ξέρετε! Μιὰ τόσο ἔξυπνη κυρία καὶ νὰ μὴν ξέρει τῆ δυνάμη τῆς!..
 Ἡ ΧΑΡΗ (στὸν ἴδιον τόνο). Τῆ δυνάμη μου μάλιστα, τῆνε ξέρω! Μὰ τῆ δυνάμη τοῦ μπαλκονοῦ μου!.. Αὐτὸ, ὁ μηχανικὸς ποῦχτισε τὸ σπῆτι μπορεῖ νὰ τὸ ξέρει. (Ἦστερ' ἀπὸ λιγδουγιμη σιωπῆ). Σὲ ἄρσει ἡ ζωὴ! Μὰ ποιά ζωὴ; (Ὁ Κωστής χαμογελάει). Ἡ ζωντανή; ἢ βᾶναυση; Νᾶ, ἡ ζωὴ, νὰ πῶμε, ποῦ τῆνε ζεῖ καὶ μιὰ λυγδιὰρα τουρκογύφτισσα κ' ἕνα σκουληκι τοῦ βούρκου; Ἀ! καὶ μένα μ' ἄρσει ἡ ζωὴ!.. μὰ ἡ ἄλλη ζωὴ, ἡ εὐγενικὴ, ἡ ζωὴ τῶν λουλουδιῶν, τῶν κελαδημάτων,

τῶν ἀστρῶν... Ναι, τῶν ἀστρῶν! Νὰ μποροῦσα νὰ φιλήσω τὰς ἀστρᾶς... ἕνα ἀστρο... Τὸν Ἀποσπερίτη, τὴν Πούλιαν...
 Ο ΚΩΣΤΗΣ. Πόθος ἄπιστος κ' αὐτὸς, ὄν πο, ποίημα... Μὰ ζωὴ δὲν εἶναι. Κάτι ἄλλο εἶναι ἡ ζωὴ. Μιὰ λαχτάρα γὰρ κάπιο ἀγῶνα, μιὰ προσέ-
 θεια νὰ ρῆξεις κάθε ἐμπόδιο ποῦ στυλώνεται μπροστά σου καὶ σοῦ κᾶθει τὸ δρόμο!.. Ἐρῶ καὶ μιλήσατε γὰρ τουρκογύφτισσες καὶ γὰρ σκουληκι! Ναι λοιπὸν Στὸν ἀγῶνα ποῦ κἀνει ἡ Τουρκογύφτισσα γὰρ νὰ βγάλει τὸ ψωμί τῆς καὶ τὸ σκουληκι νὰ ξεδιπλεῖται ἀπὸ τὸ βούρκο κείνο ποῦ τὸν χρεῖται γὰρ τῆ συντήρησι τοῦ ὄργανισμοῦ του, σ' αὐτὰ τὰ δυὸ ποῦ μετὰ τὸση σιχασιὰ ξαναφύονται, ἔλατ' ἐγὼ τῆ ζωὴ καὶ τῆνε προσκυνῶ!..
 Ἡ ΧΑΡΗ. Πεζὰ λόγια, σκέψες πεζές...
 Ο ΚΩΣΤΗΣ. Ζωντανὲς σκέψες καὶ λόγια ζωντανά. Τί τὰ θέλετε, νοιώθω πὸς εἶμαι ζωντανὸς ἀνθρώπος καὶ μᾶρσει ἡ ἀλήθεια!.. (Ἡ Χάρη χαμογελάει ἀλαφρῶς). Σὰς νυστάζουν οἱ κουδέντες μου;
 Ἡ ΧΑΡΗ (σὲ λίγο). Νὰ παραγγεῖλω τσοῖ; Ὅρα εἶναι. (Σηκώνεται καὶ τραβᾶει κατὰ τὴν μεσηανὴ πόρτα. Φορᾶει τριανταφυλλένια ῥόμπα, ἀνοιχτόχρωμη πολὺ, μετὰ μακρὰ ὀσά. Μόλις κἀνει δυὸ τρία

ΤΟ ΧΡΥΣΟ ΚΟΠΑΔΙ

(Μανιάντικο παραμύθι)

— Ούτε ιδωμένα οι ίδιοι τ'έχουν, να είπης ούτε άπικαστα, να είπης το λέει. Άκουστά τ'έχουν άπ'ι παππού προσπάπου μπρός, κι άκόμα.

Είναι τα, λέει, χωμένα την ήμερα πάντα μες τή μύρη καταθόρα τους εκεί, άπό παλιούς καιρούς, — καιρό των Έλλήνων, σου λέει, κι άκόμα.

Άλλος να μ'ην τ'ά ιδ'η, και μάτι.

Μες τήν άστροφεγγιά, πέρα π'ός τ'ά μετάνυχτα, τκαρίζουν άπό τού κάπρου τ'ά χαλάσματα μες άπό τήν πεντασκότιν' τους στέφαν. Κι έποιος ποιμένας ή δραχάτης άπ'νούχτερος τ'όχι να πλανηθ'η και κάτω, π'ός τ'ά Έλληνικά χαλάσματα, άκούει τ'ά

άλλοκια τ'άπόφωνα με τ'όμο. Άκούει να βόγγη μες τή νύχτα τού άγριου Άράπη ή σαλαγή, πού βγάνη να βουκ'ησ'η τ'ό κοπάδι του. Άκούει άκόμη τ'ά παρ'άξενά τους τ'ά βελάσματα. Ως και τ'ά χρυσοτήμαντα κουδούνια τους άκούει.

Κ' είναι άπειρα σ'άν τ'άστρια τούρνου κι άμέτρητα σ'άν τού γαλού τον άμμο. Κι όλα άραδιάζουν σ'άν τ'όρο συμμαζωμένα. Κι όλα τους ένα μπόδι άπάνω άπό τή γ'η, άνεμορτερογίζουν. Γι'ά δέν τους είναι βολετό σ'ό χ'όμα να χαμποπατούν. Και δέν τους π'ρέπει να άκουμπήτουν σ'έ κλορι, ή να γ'γγίσουν σ'έ χορτάρι. Λιγάκι ν'άκουμπίσουν, πάει. Χάνουν εύθ'ος τή δ'υναμή τους και τή μαγικήν τή χ'άρη τους. Χάνουν άμέσως τόν τ'όρο. Ξεκ'όβουν κι άπό τ'άλλο τ'ό κοπάδι. Θ'ά κυλιστ'όυνε τότε μες τ'ά χ'όματα και θ'ά τ'ά π'αρη ή μέρα. 'Ο ήλιος θ'άνατέλλη τήν αύγ'η και θ'ά τ'ά μαρτυρ'η σ'όυς διαδ'άτες. Θ'ά τ'άβ'ος ή π'ρωτ'ος; να τ'ά τ'άξη δ'όλόχαρος και θ'ά τ'ά δ'η σ'άλλον. Και θ'άρθ'η ή τρίτος να τ'ά π'αρη άχ'όρ'ος για να τ'ά δ'όση σ'άλλον πάλι. Και έτσι θ'ά χρυσορεύονται παντοτεινά σ'ά χ'έρια τ'ών άνθρώπων, κλαδωμένα.

Μπροστ'ά πάει πάντα ή πεντάχρυσος Σταυρός. Άτίμητο κ'εσέμι τους, πού αύτός ζυγιάζει μένος του, άκούς, όλο τ'ό β'ίο; τού κόσμου. Κι άκολουθ'όυνε π'ίσωθ'ε του αυτ'ά συμμαζωμένα, φτεροκίνητα. Κι όλα άραδιάζουν τόν τ'όρο, τ'όρο και άνεμογοργοτ'ρέχουν.

Και πάνε πάλι, άκούς, μπροστ'ά οι τ'όρμπες, τ'ά πεντόλιρα, — τ'ά κ'ρίρια και τ'ά γαλάρια να εί-

πούμε. Κ' έρχονται πίσω συγκρατ'ητ'ά τ'ά κ'οσταντινάτα, — τ'ά δευτερόγεννα να είπούμε. Κ' ύστερα άκολουθ'ούν τ'ά φλουριά, — τ'ά πρωτόγεννα να είπούμε. Κ' έρχονται πάλι τ'ά λουτζια, τ'ά μικρά φλουριά κι άκόμη τ'ά μικρούτσικα φλουριάκια παραπίσω, κι άκολουθ'ούν ξοπίσω τ'ά μισόφλουρα, — τ'ά γαλατερά να είπούμε, τ'ά στέφρα να είπούμε, δ.τι είπ'ης. Φουσατά, μελεούνα, μαθ'ίς, πού δέν τ'ά χωρεί και δέν τ'ά β'άνει ή νού; σου.

Και πίσω δ'ολοζοπίσω άκολουθ'άει ή Άράπη, σ'αλαχόντας με τή σιδεροκ'αγκούρα του τ'ό πλούσιο του κοπάδι σ'ή βουκ'η. Κι άπλώνει δ'ολούθε κάτω άπ' τ'άστ'ερια και περνάει μελισολόβ'η τ'ό β'ελάσμα και τ'ά κουδούνια τους. Γ'ρούν, γ'ρούν τ'ά τρανά τ'ά γαλάρια, — γ'ράν, γ'ράν τ'ά φλουριά τ'ά πρωτόγεννα, — ντ'ίν, ντ'ίν τ'ά δευτερότερα τ'ά κ'οσταντινάτα, — γ'λίν, γ'λίν τ'ά φλουριάκια τ'ά γαλατερ'ά.

Άχ, και ν'άτα, μαθ'ίς βολετό να σ'αλάβωνε ποτ'έ άνθρωπος τ'ό άτίμητο κ'εσέμι, τόν πεντάχρυσος Σταυρό, και τί χαρ'ά σ'όν κόσμο! Μ'ά ή Σταυρός, με τίποτε δέν πιάνεται, άκούς! Τόσο είναι ή δ'ύναμή του άλλοτινή κ' ή χ'άρη του.

Όσο για τ'ά φλουριά, π'ρέπει να λ'άχη ξυπνός και έπίδειξ'ιος κ'είνος π'όυθ'ηλε τ'άπαντ'ησει. Τ'άπ'άντ'ησες σ'ό δ'ρόμο σου; Πιάνεις και τ'όυ; πετ'ά; άπάνω τους μετ'ά βελόντ'α χαλι ν'άναϊ ντορβ'ας, ν'ά ναι μετ'ά καπότα, τ'ό σ'εγούνη σου, δ.τι τ'όχι. Μ'ά πάντα ρ'ατοσκούτ'η τ'όχινο ν'άναϊ. Όσα γ'γίξει τ'ό ρ'ατοσκούτ'η τότε, δειλιάζ'ουνε, χ'άνουν τ'ή μαγική τους δ'ύναμη, π'όφτουνε χ'άρου σ'ά χ'όματα και ψοφ'ανε. Πιάνεις τότε και τ'ά μαζεύεις.

Να ύνεριστ'ης πάλι σ'όν ύπνο σου, να ιδ'ης π'όυθ'ε άραδιάζ'ουν, β'γίνεις και τ'όυ; κρατ'άς καρτέρι. Πιάνεις κ' ένα ζευγ'άρι π'ειτινούς κοντά, — τ'ό δίχ'ως άλλο! — άλάλητους, τ'ό ζενετικ'άν κ'όττα, μονόλειρους, κ'λωπασμένους σ'έ μύλο. Τ'ά ξ'αν'οίξ'ες ν'άχ'ονται; Μ'ή χ'άρης καιρό! ρ'άχ'εις τ'ό ι'ετινούς και τ'ά ραντ'ίζεις. Όσα λ'άχει και μετ'ά σταλιά — σταλαμίδα αίμα τ'ά β'οίξει, δειλιάζ'ουνε, χ'άνουν τ'ή μαγική τους δ'ύναμη, π'όφτουνε χ'άρου σ'ά χ'όματα και ψοφ'ανε. Πιάνεις τότε και τ'ά μαζεύεις.

Μ'ά πάντα π'ρέπει να τ'όχη ξυπνός κ' έπίδειξ'ιος κ'είνος π'όυθ'ηλε τ'άπαντ'ησει. Τ'ά είδε και ή γερο-Τσακρούχ'ας, λέει. Μ'ά και σ'άν τ'ά είδε τί! Έρχ'άμενος άπ' τ'ό Βασιλοπάταμο κάτω, τ'άπαντ'ησε σ'ό Β'άρκο τ'ό λιβάδι. Είταν καθ'άλλα σ'ή φοράδα του και δέν τ'όυ βόλας. Θ'ά είπ'ης; Ν'άβ'ηανε εύθ'ος

τ'ήν κάπα του και να τ'άποσκεπ'άση ή ζ'όρκος! Μ'ά είδε πού δ'ε θ'ά τ'ά κατάφερνε. Θ'ά τ'όνοιωθαν μαθ'ίς να χ'ώνευαν ήμπρός του. Β'ιαστικά άλαφρά, σ'έρνει τ'ό μαχαίρι άπ' τ'ό σ'ελάχι του. Σκ'όφτει, κ'όφτει τ'ής φοράδας του ταύτ'η — ν'άκοφτε τ'ό δαχτυλό του πάλι ή δελιος κάτι θ'ά μάτωνα! Τ'ό τ'ίναζε σ'ή μέση σ'ό κοπάδι ταύτ'η. Ναι! Σταλιά σταλαμίδα δέν έσταζε... — Φτ'ού! τ'ό κ'ταραμένο!...

(1896)

Κ. ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ

(ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΟΥ κ. Δ. ΖΗΛΟΥ)

25

Βουλιούμαι μ'ιά, βουλιούμαι δύο, βουλιούμαι τρεις και

[πέντε, βουλιούμαι να ξενητευτώ πολύ μακριά σ'ά ξένα. Όσα βουνά κι άνε διαβ'ω όλα τ'ά παραγγέλω: — Βουνά μ' να μ'η χιονίσσετε, κάμποι μ' μ'ην παχυστιτίτε. Όσο να πάνω και ν'άρθ'ω και πίσω να γυρίσω, βρισκ'ω τ'ά χιόνια σ'ά βουνά, τ'όυς κ'άμπους παχυσμένους και πάλι πίσω γύρισα σ'ά έρημα τ'ά ξένα. και π'άνω ξένες ήδερφ'ες και ξένες παραμάνες, ξένες με π'λ'έν τ'ά ρούχα μου, ξένες τ'ά σκαματ'ίζ'ουν, τ'ά π'λένουν μετ'ά, τ'ά π'λένουν δύο, τ'ά π'λένουν τρεις και

[πέντε κι άπό τίς πέντε και μπροστ'ά τ'ά ρ'ήχ'ουν σ'ίω σοκ'ίτι. — Πάρε ξένη μ' τ'ά ρούχα σου και σ'ύρε σ'ό καλό σου, σ'έ καρτερεί ή μάνα σου να π'ε; να σ'έ παντ'ρέψει, σ'έ καρτερεί ή πατέρας σου, σ'έ καρτερούν τ'άδ'ερφ'ια, σ'έ καρτερούν οι ήδερφ'ές, τ'ά δ'όλια τ'ά ήδ'ερφ'ια. Ξένος παραπονέθ'ης κι άρχ'ίησε και κλαίει κι άρχ'ίησε να τραγουδάει κι άρχ'ίησε να λέει. 'Εί γειτόνισες και τρεις γειτονοπούλες: και τ'ό παξιμάδι κ'ή άλλη τ'ό σταφύλι κ'ή μ'ιτ'η ή μικρότερη κρυφ'ά τόν κουβεντ'ιάζει: — Σ'ήκου ξένη μ' να φ'ας, να πιεις για μ'ηλο, για δαμά-

[σκ'ηνο, για δροσερό σταφύλι. Σ'ήκου ξένη μ' να φ'ας, να πιεις, να δολιογιοματ'ίσεις. — Τ'ό τί να φ'άω, τ'ό τί να πιώ, τ'ό τί να μ'ην τ'ό β'άλω. Θυμούμαι τ'ή μαννούλα μου πού μ'έχει τρανεμένο, Θυμούμαι τόν πατέρα μου πού μ'έχει τρανεμένο, Θυμούμαι και τίς ήδερφ'ές πάντ'άμα τρανεψ'άμε, Κ'ή τρίτη ή μικρότερη κρυφ'ά τόν κουβεντ'ιάζει:

βήματα για τ'ήν πόδια, σηκώνει τ'ήν οδ'ά τ'ής ρ'όμ'η τ'ής τόσο πού να φαν'η ήγο τ'ό δεξ'ί τ'ής πόδι, χ'εμένο σ'έ γοβάκι κ'άταστρο, άτ'ιαζ'ωτό. Σ'όν Κωστ'η π'ό τ'ήνε κοιτάζει, λέει γελαστή, ρ'ήχ'οντας ήμέσως τ'ή ρ'οδ'ά κ'άτου! Άδικάριτε! (φ'εύγει).

ΚΩΣΤΗΣ (αυτά). Παγγ'ηδ'ιόρα! (τραβ'άει κ'απ'ό τ'ό παράθυρο με τ'ήν τ'ρανταφυλλιά, σηκών'οντας ή κομμάτι άπό τ'ή Μπόρι. Παρημερ'ίζει τ'ήν τ'ρανταφυλλιά και κοιτάζει ήξ'ω. Σ'έ ήγο μ'π'άνει ή Ν'όρη).

Η ΧΑΡΗ. Μπα! Μ'ήπως κι άπό τ'ό παρ'άθυρο σ'ε νεκ'η ήμορρ'ότερη ή ζωή;

ΚΩΣΤΗΣ (γυρ'ίζοντας π'ός αυτ'ήν, χωρίς να ει άπό τ'ό παράθυρο). Ίσως!..

Η ΧΑΡΗ. Και δ'ε σ'ε ήμποδ'ίζει ή τ'ρανταφυλλ'ια μου;

ΚΩΣΤΗΣ. Βλέπετε, για να ιδ'ω τ'ή ζωή κι άπό τ'ό παρ'άθυρό σας τ'ήνε παρ'άμερ'ισα λίγο... Ξέρετε, τ'άγκάθια τ'ής...

Η ΧΑΡΗ. Τ'άγκάθια τ'ής!.. Ω ή ζωή, και μ'άλλιστα κ'είνη πού σ'ε ήρέσει, ήχει πάντα και τ'άγκάθια τ'ής... Μ'ά κι αυτ'ά ήχ'ουν τ'ή χ'άρη τους... Άμα ήμως είναι μικρά και άκίνητα, ν'ά... σ'άν τ'ής τ'ρανταφυλλ'ιας μου... (ζυγ'ώνει κι άπλώνει τ'ά

χ'έρια τ'ής, τάχα να τ'ά χ'αϊδ'ερει) Δέν άγκυλώνουν δ'λα τ'άγκάθια...

ΚΩΣΤΗΣ (αυτίφορα). Μερικά ήμως...

Η ΧΑΡΗ. Φοβ'ιστ'ιάρη! (σ'έ ήγο). Καθ'όμαστε; Έλάτε να κ'ηθ'όσουμε σ'ό τραπέζ'ι... Ή μ'ά; φ'ερον και τ'ό σ'άτ'η!

ΚΩΣΤΗΣ (κάθεται). Όπως ήγαπ'άτε.

Η ΧΑΡΗ (κάθεται κι αυτ'ή, άπ'ικ'ό του). Δέν παίρνετε τ'ό κ'εθ'ίλο να μου δ'εαβάσετε λίγος; Είναι ή «ζωή κι ήγάπη σ'ή μοναξ'ι'α», τ'ό καινούριο μυθ'ιτ'όρημα τού Ψυχ'άτη... Έξ'οχο έργο... άθ'άνακτο!

ΚΩΣΤΗΣ. Ό συγ'ραφ'άς θ'ά χ'αιρότανε να σ'ε άκουγε... Τόσο γ'λυκειά κ'ρίση άπό τόσο ήμορφα χ'είλιξ.

Η ΧΑΡΗ (με ήσυχο χαμογέλιο). Καλύτερα να παίζ'ουμε ν'όμινο, γιατί βλέπω με σ'π'όχ'νετε να παίζ'ουμε τ'όυς έρωτεμένους, κι αυτ'ό τ'ό παιγν'ίδι δ'ε σ'ε τ'αιριάζ'ει καθ'όλου.

ΚΩΣΤΗΣ. Τ'όυς έρωτεμένους; Κάθε άλλο. Άφ'ού τ'ό ξ'έρω δ'ά π'ώς θ'ά χ'άσω...

Η ΧΑΡΗ. Άδικάιτε τόν έαυτό σας.

ΚΩΣΤΗΣ. Τ'ό έναντίο, θαμ'άζω τ'ήν τ'έχνη σας. Όσοι φορ'ές τουλάχιστο ίσα με τ'ώρη παίζ'ατε αυτ'ό τ'ό παιγν'ίδι, πάντα κερδ'εμένη β'γήκατε...

(Η ήπερ'έτρια φ'έρνει τ'ά σερβ'ίτσια τ'ού τ'ουγιού. Τ'άφ'ηει και φ'εύγει).

Η ΧΑΡΗ (σηκώνεται κι άρχ'ίζει να σερβ'ίσει). Ν'ά σ'ε άκουγε ή κ. Λάμπρος...

ΚΩΣΤΗΣ. Ό Λάμπρος; Μ'ά ή Λάμπρος δ'ε σ'ε κ'ρίνει καθ'ός οι άλλοι φίλοι σας. Ό Λάμπρος πιστεύει, και τ'ό μολογ'άει δ'ά παντ'ού, π'ώς ήχετε κάτι σ'οβαρό, κάτι άψηλό μέσα σας, σ'ά καταβάθα τ'ής ψυχ'ής σας... Γι'ά ν'άνακαλύψ'ει, λέει, κανένας αυτ'ό τ'ό άτίμητο μαργαριτ'άρι, π'ρέπει να τραβ'ήξει άπό πάνω του όλο τ'ό παχ'ύ στρώμα τ'ής έλαφ'ράδας πού τ'ό κ'ρύβει...

Η ΧΑΡΗ (προσέχοντας σ'ά λόγια του, μισοφ'αιρ'εμένη). Μπα! Λέει κι άλλα;

ΚΩΣΤΗΣ. Κι άλλα β'έβαια! Λέει π'ώς ήσο κι ήν σ'ε μελετάει, πάντα μένετε γ'ι' αυτ'όν αί-νιγμα. Έρχεται φορ'ά πού σ'ε παίρνει, και μ'πορει να όρκ'ιστ'ει σ' αυτ'ό, για γ'υναίκα ήθ'ιασμένη με τ'ήν ψεύτικ'η ζωή πού ζ'είτε, κ' έρχονται φορ'ές πού σ'ε θ'αρρ'ει ένα π'λάσμα άλαφ'ρό κ' έπιπόλαιο πού σ'ε τίποτις δέν προσέχετε, κι όλα, και τ'ά πιό σ'οβαρά, περν'άνε άπό τ'ήν ψυχ'ή σας χωρίς να ήγήσουνε τ'ό παρ'αμικ'ρό σημάδι. Πάντα ήμως γ'ι' αυτ'όν είσαστε ή καλόψυχη γ'υναίκα... ή εύγενής πηλός πού σ'ά χ'έρια τεχν'ίτη μ'πορει να γ'ίνει ήγγ'ελος, άν ή τεχν'ί-

—Ξίνε μου, δὲν παντρίβεσαι, δὲν παίρνεις φραγκοπούλα; —Έχω γυναίκα στὴ Βλαχιά, μάννα στὸ Μπουκουρέτσι.

Τρία ἀδερφάκια κρέμασαν στὸν πλάτανο στὴ βρύση. Τὴνα κρεμοῦν γιὰ φίλημα, τὸ ἄλλο γιὰ μάβρα μάτια, τὸ τρίτο τὸ μικρότερο πολὺ τὸ τυραγοῦσαν.

—Μαρτύρα, κλέφτη χαραμὴ, μαρτύρα, βρὲ τσιασίτη, πόσα κοράσια φίλησες καὶ πόσες παντρεμένες; —Χίλια κοράσια φίλησα καὶ χίλιες παντρεμένες, καὶ καλογριές καὶ παπαδιές λογαριασμὸ δὲν ἔχουν.

Ἐγὼ σὰς λέω δὲ μπορῶ καὶ σεῖς μὲ λέτε σήκου' γιὰ πιάστε με νὰ σηκωθῶ καὶ βίλτε με νὰ κίτσω καὶ δώστε με τὸ καλαμάρι κι ἕνα κομάτι κὼλα

νὰ γράψω μὴν ψιλλὴ γραφὴ κι ἕνα κομάτι γράμμα νὰ στείλω στὴν ἀγία Σοφία στὸ μέγα μοναστήρι πῶχει τραχόσια σήμαντρα κι ἐξήντα δυὸ κάμπανες, πᾶσα κωμπάνα καὶ παπᾶς, πᾶσα παπᾶς καὶ διάκος.

Λιθόντης ἰκατέβηκε πὸ μιὰ ψιλλὴ ραγούλα,

μὲν τραγουδοῦσε κι ἔλεγε, μὲν τραγουδοῦσε καὶ λείε. Τὸν χάρο τὸν ἐστάβρωσε καὶ τὸν καλημερνοῦσε.

—Καλημέρα σου, Χάρε μου. —Καλὸ στον τὸν τσοπάνο ὀμπρός ὀμπρός, λιθόντη μου, κῆρθε ἡ διοριὰ σου.

—Χάρε μου, νὰ παλέψουμε σὲ μαρμαρένια ἀλώνια, σὰ μάνικῆσεις, Χάρε μου, νὰ πάρεις τὴν ψυχὴ μου. Κι ἂν τὸν τσιαμπὰ τὸν ἄδραζε, στὴ γιὰ τὸν γονατάει.

—Χάρε μου, σὲ περικαλῶ, πλὴν ρετζιὰν σοῦ κάνω νὰ μοῦ χαρίσεις τὴ ζωὴ τέρα πέντ' ἔξη χρόνια, ἔχω γυναίκα παραπάνω καὶ χήρα δὲν τὴν πρέπει, ἔχω παιδιὰ παραμικρά κι ὄφρανα δὲν τὰ πρέπει νὰ περπατήσῃ ἀγαλιανά, τὴ λὲν πὼς καμαρόνει.

νὰ περπατήσῃ πὼς ἤξερε, τὴ λὲν ἄντρα χαλίθει.

—Γυναίκα σου παντρίβεσαι καὶ τὰ παιδιὰ στοιχιζόνται.

Νὰ πάνω μὲς τὴν Καστοριά, νὰ πάνω στὸ Καστόρι βρισκῶ μαστόροι καστοριανοί, μαστόροι καταφιώτες πὺ πελεκοῦσαν μάρμαρο, πὺ πελεκοῦσαν πέτρα.

—Μαστόροι μ' τί δουλιέβετε, μαστόροι μ' τί χαλιναίτε; Νὰ φκιάστε τὸ κιβούρι μου ἴσιζ μὲ τὸνομά μου, νὰ γέν' φερδὴ, νὰ γέν' μακρὴ, ἴσα μὲ τὸνομά μου καὶ στὴ δεξιὰ μου τὴ μεριά νάφηστε παραθύρι, νὰ φκιάστε μιὰ κρυθροῦση κρύα πασταγωμένη νάρθοῦν οἱ ἄτρες γιὰ νερὸ κ' οἱ ἔμπορες νὰ πλένουν, νάρθει κ' ἡ Ἀκρίθω τοῦ παπᾶ, κρύο νερὸ νὰ πάρει.

της εἶναι καλὸς, καὶ στρίγγλα ἂν ὁ τεχνίτης τύχει νάναϊ ξυλοσκίστης ..

Η ΧΑΡΗ (χωρὶς νὰ πειραχθεῖ). Τὸ πιστεύετε καὶ σεῖς;

ΚΩΣΤΗΣ. Ἐγὼ πιστεύω κείνο πὺ πιστεύει κι ὁ Λάμπρος... Σ' ἔλα τότε πιστεύω αὐτὸν τὸν ἀνθρώπο, καὶ στὰ λάθια του ἀκόμα, καὶ στὶς πλάνες του. Οἱ φίλοι σας οἱ ἄλλοι, ἡ Αὐλὴ σας, πὺ τὴνε λέει κι ὁ Λάμπρος, οἱ ἀλαφρόμυαλοι καὶ ἀχερόψυχοι πὺ σὰς περιτριγυρίζουν, θαυμάζοντας τάχα τὴν ὀμορφιά σας καὶ σαλιαρίζοντας ξεθυμασμένα χαριτολογήματα καὶ ξεθωριασμένες φιλοφρόνησεις...

Η ΧΑΡΗ. Δὲν τὰ φηνοῦμε αὐτὰ; Σοβαρὲς κουθέντες τέτιαν ὄρα!.. Ὁχ, δὲ βαριόμαστε!.. Παίττει κανεὶς μὲ τὸν κόσμο... Νὰ, ἔτσι γιὰ νὰ σκοτώνει τὴν ὄρα καὶ νὰ διώχνει τὴν πλήξη του... (γελαστά). Παίτουμε τοὺς ἐρωτευμένους; Μπορεῖ κὶ νὰ μὲ κερδίσετε... Πὺ τὸ ξέρετε!..

Ο ΚΩΣΤΗΣ. Μοῦ δίνετε κουράγιο γιὰ νὰ παίξω... Μὰ οἱ τρανταφυλλίες ἔχουν ἀγκάθια... Πρέπει νὰ τίς παρκαμπερίζει κανένας σὰ θέλει νὰ χαρεῖ τὴ ζωὴ...

Η ΧΑΡΗ (σὸν ἀφηρημένη). Ἡ καλή μου ἡ τρανταφυλλιά! (τραβάει στὸ παράθυρο, παίρνει τὴ γλάστρα καὶ τὴνε φέρνει στὸ τραπέζι, ἀντικρὺ σὸν

—Ἀκρίθω μ' τί ἐργασίες νάρθει, κρύο νερὸ νὰ πάρει; Παίλει στὴ μάννα κλαίγοντας καὶ τὰ μαλλιά ξεπλέγοντας.

—Ἀκρίθω μ' ποῦναι ἡ στάμνα σου καὶ ποῦναι τὸ στα- [μνὶ σου;

—Μάννα μου παραπάτησα κι ἔπιασα καὶ τὴν τσάκισα.

—Δὲν εἶναι παραπάτησμα, μὲν εἶναι ἀγοραγκάλιασμα.

Η ΜΟΙΡΑ ΔΕ ΜΑΤΑΜΟΙΡΑΙΝΕΙ*

Οἱ Μοῖρες μιὰ νύχτα συναγμένες δίπλα σ' ἕνα χάνι ἐλογάριαζαν σὸν τί θὰ κάνουν τὴν ταχινή, ποιοὺς θελὰ μοιράνουν καὶ πῶς.

—Κριμα! εἰπ' ἡ τρανύτερη τοῦ Βασιληᾶ τὸ μοναχοπαῖδι θὰ πεθάνη αὔριο τὸ βράδυ, πριχου ξεψυχῆση ὁ ἄρρωστος ὁ γέρο-Βασιληᾶς.

—Καὶ γιατί, ἀδερפוῦλα μου; ἔκρινεν ἡ ἄλλη, τὸ δύστυχο, γιατί; Ματαμοίρανε, Κυρά, ματαμοίρανε!

—Ματαμοίρανε, Κυρά, ματαμοίρανε! φώναζαν δλες μὲ μιὰς.

—Ὅπου μοιραίνει δὲ ματαμοιραίνει, ἀποκριθῆκεν ἀγριεμένη ἡ τρανύτερη Μοῖρα. Ἄν ματαμοίρανε, δὲ θὰ πινηγῶταν αὔριο, περνώντας τὸ ποτάμι, ἡ νύφη πὺ κοιμᾶται μὲς τὸ χάνι.

Τοῦτον τὸ λόγον ἀκούσαν ἀπὸ τὸ χάνι μὲσα ἕνας ἀπὸ τοὺς συμπεθέρους τοὺς δώδεκα, πὺ κοιμῶντοσαν μαζῆ μὲ τὸ γαμπρὸ καὶ τὴ νύφη, καὶ περιμέναν νὰ ξεμερώση, νὰ περάσουν τὸ ποτάμι, νὰ πᾶνε στὸ χωριὸ τῆς νύφης νὰ κάνουν τὰ πιστρόφια

Ὁ συμπεθέρος εἶπε τᾶλλο τὸ πρῶτὸ στους ἄλλους συμπεθέρους καὶ στὰ νιογάμπρια:

—Συμπεθέροι, κλὸ μου σὰς θέλω μὴν περάσωμε ἀπὸ τὸ ποτάμι, γιατί τῶς καὶ τῶς: τὴ νύχτα οἱ Μοῖρες εἶπαν πῶς ἡ νύφη θελὰ πινηγῆ.

—Σῶπα, συμπεθέρε τοῦ ἀποκριθῆκε ὁ γαμπρὸς

(*) Ἀπὸ τὸ «Σπαρτιατικὸ Ἡμερολόγιον» τοῦ 1905 τοῦ κ. Μ. Ι. Θεοδοροπούλου πὺ ξεχωρίζει ἐνάμεσα στὰ τόσα καὶ τόσα δημοσιεύματα τοῦ εἴδους του, δημοσιεύουμε δύο σελίδες γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά». Ὁ τόμος τοῦ 1905 εἶναι ὁ ἔννατος καὶ θὰ βγεῖ ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες.

καὶ οἱ συμπεθέροι, οἱ ἄλλοι. Ἐμεῖς εἰμάστε δὲ δὲ καὶ θὰ σκιαχτοῦμε! Ἐξὴ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, ἔξὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη θὰν τὴν τραβήξουμε, κ' ἔτσι θελὰ γλυτώσῃ.

Κ' ἔτσι ξεκινήσανε καὶ διαβαίνοντας τὸ ποταμὸ ἀνοῖξαν τὰ μάτια τους δεκοχτώ. Μὰ τόμου φράσανε κρητῶντας τὴ νύφη καταμεισὶς στὴ νεροσυρτὴν, ἕνα νεροπόντι ξαφνικὸ κατεβαίνοντας μὲ βοὴ ὀρπάζει τὴ νύφη καὶ τὴν κατρακυλάει μὲς τὸ ρυθόν, ὅπου βρῆκε τὸ μνημὸς της.

—Ὅπου μοιραίνει, δὲ ματαμοιραίνει, ἀκούγεται ἡ φωνὴ τῆς τρανῆς Μοῖρας μὲσα ἀπ' τὸν καλαμιῶνα πέρα.

ΑΓΙΕ ΘΕΟΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ

Ο ΜΑΜΩΛΑΣ

Ὁ Μπέης κάνει μιὰ χαρὰ, παντρεύει τὸν υἱὸ του. Ὁθλον τὸν κίσμον ἔκαλεσε, τὴ γῆς τὴν οἰκουμένη, τὸ Μαμωλᾶ δὲν ἔκαλεσε πούταν καλλίτερός του.

Κι ὁ Μαμωλᾶς σὸν τᾶκουσε πολὺ κακὸ τοῦ φάνη. Σαράντα κρέρια τοῖμασε κ' ἐξηναδυὸ μουνούχια, Κ' ἐφώναξε τοῦ δούλου του νὰ φτιάξῃ τᾶλόγ του:

—Δοῦλε, γιὰ σέλωσ' τᾶλογο, τὸ μαῦρο, τὸ σπαθάτο, Βάλε τὴ σέλα τὴ χρυσῆ, τὴ χρυσοκνητημένη, Καὶ φόρεσέ του τὰ ἡλιά, τᾶσημοχρυσωμένα,

Παῦχουν τις φρούτες τις χρυσές, πλεγμένες μὲ μετάξι.

—Καὶ σᾶλογο κατᾶλληκε, στοῦ Μπέη τὸ γάμο πᾶει, Κι ἐμέτως μπῆκε στὸ χορὸ καὶ τότε σούρνε πρῶτος

Σαράντα ἀχνάρια τᾶβήξε, μπροστὰ εἶν' ἀπὸ τοὺς ἄλλους, Κι ἡ Μπέγιανα τὸν κοίταξεν ἀπὸ τὸ παραθύρι:

—Ποῖς εἶνε κείνος, Μπέη μου, πὺ πᾶει μπροστὰ ἔπ' [τοὺς ἄλλους;

Κεινοῦ τοῦ πρέπει, Μπέη μου, τὸ μπεηλίκι νάχη.

[Ἐκ τῶν ἀνεκδότων «Δημοτικῶν Συλλέκτων»

Ι. Γ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐἶταν οἱ δυὸ τους στὴ σάλα, κ' ἡ ἐμιλίττα εἶχε πολὺ χαλαρώσει. Ἐκεῖνος φαινότανε σὰ ντροπαλὸς, ἐκεῖνη σὰ βαρεμένη. Τέλος εἶπε:

Ἐ κ ε ἴ ν ο ς. Τί ὄρατα βραδιὰ γιὰ περίπατο!

Ἐ κ ε ἴ ν η. Πολὺ ὄρατα... Ἐχετε διάθεση γιὰ περίπατο;

Ἐ κ ε ἴ ν ο ς (μ' ἐνθουσιασμὸ). Ὁ ναί, ναί!

Ἐ κ ε ἴ ν η. Τότε γιατί δὲν πᾶτε;

Κωστή). Ἐτσι, ἀντικρὺ σας, νὰ σὰς τρομάζει... (σιγὰ καὶ χαϊδεφτά). Ἐέρτε καὶ τᾶλλο; Τὴ τρανταφυλλιά μου θὰ σὰς τὴνε χαρίσω... Σὰς τὴνε χάρισα κιδλάς... Εἶναι δικὴ σας...

Ο ΚΩΣΤΗΣ (ἀνάβει ἕνα τσιγάρο καὶ δὲ μιλάει).

Η ΧΑΡΗ. Πῶς; Οὔτε ἕνα εὐχαριστῶ δὲ μοῦ λέτε;

Ο ΚΩΣΤΗΣ. Ἄ! ναί! Νὰ μὲ συχωρέσετε γιὰ τὴ χωριατιά μου... Εὐχαριστῶ λοιπὸν, μὰ δὲν τὴνε παίρνω... Ἴσως εἶναι χαρισμένη καὶ σ' ἄλλωνε...

Η ΧΑΡΗ (πὺ ἀρχίζει νὰ πειράζεται). Καὶ σ' ἄλλωνε; Καὶ ποῖς εἶναι αὐτὸς ὁ ἄλλος, παρακαλῶ; Θὰ θυμώσετε, μὰ θὰ σὰς τὸ πῶ... Μιλήσατε γιὰ χωρικτιά μου... Εἴσατε λοιπὸν λίγο... (κείνη τὴ στιγμή ἀνούγουνται κουβέντες ἀπόξω). Μπᾶ! Ὁ Ἄντρεας καὶ ἡ κουνιάδα μου... (κοιτάζοντας κατὰματα τὸν Κωστή). Θὰ φέρνει βίβλια μαζί της καὶ τὴν Ἐλενίτσα.

Ο ΚΩΣΤΗΣ (ἀδιάφορα). Μπορεῖ!.. (παίρνει τὰ κωνάκια τοῦ ντόμιου ποῦναι σωριασμένα στὸ τραπέζι καὶ ἀρχινεῖ νὰ στήνει πύργους μ' αὐτὰ).

Η ΧΑΡΗ (σηκώνεται, τραβάει πρὸς τὴν πόρτα

καὶ τὴν ἀνοίγει διάπλατα). Μπᾶτε λοιπὸν! Τί πρὸς μὲνετε;

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ (ἀπόξω). Μιὰ στιγμή, ἀγπη μου!.. Ἄκουσε, Κατερίνα! Τὸ τσὰτ γρήγορα! Ἰουρίζουμε ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη, βλέπεις! (μπαίνει μέσα, ἀναλαίξει τὴ Χάρη καὶ τὴνε φιλεῖ). Χρὸς μου!.. (τὴνε ξαναφιλεῖ). Ἐχω τρεῖς ὄρες, τρεῖς ὄρες νὰ σὲ ἰδῶ...

Η ΧΑΡΗ (τραβιέται πειραγμένη). Ντρεπῆ! Πάντ' ἀνοησίες θὰ κάνεις; Εἶναι κι ἄλλοι δᾶ!

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ (τῆς τραβάει ἐν ἄλλο φιλεῖ). Πᾶ! Τὴ γυναικοῦλα μου; Καὶ στὰ ὄσπερα, ἔλοι δὲ φίλοι μας, ἀδερφοί μας... Λάμπρο, Κωστή, εἶν' ἔτσι; Ἀδερφοί δλοι. Ψέματα;

(Μπαίνουν ὁ Λάμπρος, ἡ Ἐλενίτσα καὶ ἡ Μαυρὴ φιλιούνται μὲ τὴ Χάρη. Ὁ Λάμπρος χαίται καὶ τραβάει πρὸς τὸ τραπέζι).

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (σὸν Κωστή). Ἐδῶ; Πάντα σιμὰ στὶς θυροφρεσὶς κυρίες...

Ο ΚΩΣΤΗΣ (δυνατὰ, γελώντας). Χα! χα! χα! Καὶ στὶς κκεῖς τρανταφυλλίες τους...

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ (τάχα πὼς θυμώνει). Κωστή, δλα κι δλα, μὰ μὴ μᾶς κατηγορεῖς τὴν τρανταφυλλιά μας!.. Θὰ τὰ χαλάσουμε!.. Δὲν εἶν' ἔτσι, Χάρη μου; Μᾶς κατηγορεῖς τὴ τρανταφυλλιά μας...

ΕΜΠΡΟΣ ΣΤΗ ΜΑΧΗ

Διαβείτε παλληκάρια τιμημένα! Γοργή ή νίκη φτερουγίζει μπροστά σας και ή δόξα με στεφάνι πανέμορφο σάς προσμένει στην άκρη του δρόμου.

Έμπρός παιδιά της Ίδεας!

Τρεχάτε! Ο δρόμος μας είναι μακρύς και στενός· μη δειλιάζετε! Πέρα στο δίπλωμα της άσπρης κορδέλλας, που φαίνεται κοντά στην κορφή του βουνού είναι ο κάμπος ο διάπλωτος που θα σταθούμε.

Μην πη κανείς από σας πώς απόστασε· μη σταθί να πάρη ανασασμό! Ας τραβά πάντα μπρός!

Λίγο και φτάνουμε· τα πόδια σας είναι γερά, ώ ακούραστα αδέρφια μου· σάς βλέπω ν' ανεβαίνετε με όρμη τον ανήφορο και κλαίω από συγκίνηση.

Ω, ναί! κανείς! κανείς μας δέ δειλιάζει, κανείς δέν αίστάνεται κούραση και πόνο στον πετροφυτευμένο δρόμο που περνούμε για να φτάσουμε τή Νίκη.

Για δέστε τί δρόμο περάσαμε! για δέστε πόσες θεόρατες πέτρες κατακλύησαν στο διάβα μας!

Μη στοχαστή κανένας πώς θα ποθάνη! Όσους αγωνίζονται παλληκαρίσια, χωρίς να συλλογίζονται το παλιότομαρο και την παλιοζωή, τους καρτερή ή Άθανασία, κι αν μεγάλο κι' αν άχαμνό έργο πιχειρούνε, κι' ύστερα:

«Οί άγώνες θέλουνε θυσία».
Τί αξίζει ό χαμός μιας ζωής μπροστά στις άμέτρητες ζωές που κάθε μέρα σκοτόνουν οι μπόξάδες;

Έμπρός το λοιπόν λεύτερα παιδιά της Ίδεας!

Έμπρός παλληκάρια με το ξάστερο μυαλό· ο άγώνας μας είναι ο ύπερ πάντων άγώνας.

Σπ. Μπς

ΜΠΡΟΣ ΣΤΗ ΜΑΧΗ

Μπρός στη β τρινα δρόμωτη
σά μαγικό παλάτι
Φτωχούλα κόρη στέκονταν
με δακρυμένο μάτι.

Στολίδια άμέτρητα θωραί
κι ούτ' ένα δέ θα πάρη,
Μόνο άπ' τά μάτια της ή γή
παίρνει μαργαριτρί.

ΕΝΑΣ

Ο! Γιαπωνέζοι, αν και τέτοια φοβερά παλικάρια στον πόλεμο, στη συνειδημένη τους ζωή είναι μαλακοί και πονετικοί. Ο καθηγητής Μόρσης, που έμεινε στην τόπο τους αρκετόν καιρό, λέει πως ποτέ δέν είδε να χτυπούν παιδί, ή νάν το τραβούν κάμ. Τών παιδιών δέν τους περνά ποτέ από το νού να ρήξουν πέτρα σε πουλί ή σε σκύλο, κ' οι κορικοί μπαίνουνε μέσα στο Τόκιο και φωλιάζουν ή τυχοι στα κεραμίδια των σπιτιών· κι' αν κανένας σκύλος

κοιμηθεί στη μέση του δρόμου, οι διαβήτες προσεχτικά θα περάσουνε δεξιά ή αριστερά, μήπως τυχόν και τον άνησυχήσουν.

Μιά μέρα θέλητε να δοκιμάσει πως θάν του φανεί ένός σκύλου αν του ρήξει πέτρα. Ο σκύλος, φαίνεται, σήκωσε τα πόδια του κι ήρθε την πέτρα να περάσει, κοιτάζοντας με μεγάλη άπορία, για να καταλάβει τάχα τί νόημα είχε ή δουλιά. Το ίδιο έκανε και με τη δίπτερη πέτρα.

Είναι λοιπόν σωστό πως τ' αληθινά παλικάρια είναι πονετικό κ' ήμερο. Για τούτο δέν φαίνονται περιέργα τα Λαρισσαϊκά όταν γυρίσει την Άθήνα και παρατηρηθήσεις τί γίνεται με τα δουτυλισμένα τα ζώα. Μιά μέρα είδα σταματημένο ένα κάρο βαρύ γιομάτο πέτρες, γιατί το άλογο γέριχο κι αδύνατο, δέ μπορούσε ν' ανεβεί τον ανήφορο. Ο καρξς φώναζε, έδριζε, βλαστημούσε, χτυπούσε με το καμωσι παντού, ράχη, άχμηνό, άφτιά, όπου νόμιζε πως θα πονέσει περισσότερο το ζώο, που έτρεμε κι όλο προσπαθούσε δίχως αποτέλεσμα. Στο τέλος λυσασμένος ο καρξς ήρπαξε μ' ένα παλικαρίσιο ύφρος μια πέτρα μέσα από το κάρο και τη σήκωσε για να την τινάξει άπένου στα παγίδια του άλόγου. Τήν έρρηξε δέν την έρξε, δέν ξίρω, γιατί έφυγε φρικιασμένος. Ω; τώρα άκόμη θυμάμαι με φρίκη την άγρια έκείνη σκηνή.

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ
ΥΨΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ
ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82

ΑΒΣΕΤΑΙ 3-5 Μ.

ΕΜΠΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΛΗΚΑΡΙΟΥ

Πάει λίγος καιρός.—Ένας φιλότιμος Άνθρωπος—όχι πια αξιωματικός—που το μάτι του έπεφε πολύ πιδ πέρα από την πλατεία του Συντάγματος; κι' από το παραγκιόζικο χαιρετισμό της Σημαίας—κατάτησε κι αυτό πια σάν μεσημεριανό άρεχτικό του ήμερούσιου πατριωτισμού των χασομέρηδων—ένας λιγόλογος άνθρωπος που δέ φόρεσε μονόκλ, άφου είχε καλά τά μάτια του, είδε πως μέσα στη γενική σαπίλα του έπίσημου κράτους θα σάπιζε κι αυτός και χωρίς να βγάλει λόγους και να δημοσιεύη εικόνας και συνεντεύξεις, άποχαιρέτησε τη γυναίκα του και τα παιδιά του και πήγε και σκοτώθηκε εκεί που του άξιζε τίτιοι—κι είναι λίγος—δέν πρέπει να πεθαίνουν εκεί που φοβάει, ο κάθε δημόσιος υπάλληλος κι ο κάθε βουλευτής.

Άπάνω σ' αυτό πήραν άφορμή οι αιώνιοι τσαρλατάνοι της Ελλάδος, όσοι δέν καταδέχονται να πούνε τον τόπο μας Ρωμηοσύνη, να μπομπουνίσουν με τά μνημόσυνά τους και τάρβρα τά φαύλα και έξωφρενικά.

Το άποτέλεσμα, όχι του θανάτου του παληκαριού, γιατί αυτό κανείς δέ το είδε και κανείς δέ το αίστάνθηκε, το άποτέλεσμα του φαμφρονισμού μας ήταν ν' ανακηρυχτή ο άδερφός του, Έθνικός άδελφός... και να μη ή σε κάπιο βουλευτικό συνδυασμό.

Μη χειρότερα

ΑΝΤΙΑΓΟΣ

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΒΛΑΜΗ

7

Άνάθεμα τους άτιμους
που λέν κακό για μένανε,
που λέν πως τάχω μ' άλλινε,
και παίζω με τά σέβανε!
Για δός μου την άγάπη σου,
πιτσούνα μου, μανάρι μου,
και για καυγάδες άφοβα
θα σέρνω το ζουνάρι μου!
Κ' έτσι για το χατήρι σου,
ανάρι μου, πιτσούνα μου,
στη φυλακή με σ ύ σ τ α σ η,
θα ξαναδρω τή γούνα μου!

8

Έχει λεμόνια πούν' ξυνά,
μάχει και γλυκολέμονα·
βρίσκονται σ' άγγελον αυτά,
βρίσκονται και σε δαίμονα!

ΚΑΤ' Ν

Η ΧΑΡΗ. Ωχ, και σύ! Άνοστος πούσαι σή-
μαρά!

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ (με παράπονο, σαχλά). Έγώ ά-
νοτο, πουλάκι μου; Έγώ που σάπκπώ τότσο...

Η ΧΑΡΗ. Ούφ!.. Βγαίνουμε στο μπαλκόνι,
Έλενίτσα;

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Άφου το θέλεις... Έλα και
δ, μητέρα!

Η κ. ΜΑΥΡΗ. Έγώ; Μπα! Έγώ είμαι κα-
αϊδρωμένη... Και τού. Έλενίτσα... Θά πουντι-
ουμε.

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Καθόμαστε, μητέρα.

Η ΧΑΡΗ. Μα, να πάψει κι ο Άντρέας τις ά-
σιές του...

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ. Ένα φιλάκι άκόμα και το βου-
λόνω με κερί το στόμα μου... να... στη στιγμή...
κάνει να τήνε φιλήσει· ή Χάρη τραβιέται).

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Μα Άντρέα, μας κάνεις και
ζουλεύουμε! Στα ύστερα, σκέψου πως έχουμε και
καρίτσι εδώ. (Η Έλενίτσα κάνει πως κοιτάζει τις
ζουγραφίες πουναι κορμασμένες στο τοίχο. Ο Λάμ-
προς κι ο Κωστής οικογονυβενιάζουνε χαμογε-
λώντας).

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ (σπρώχνοντας την κ. Μαυρή να
ήσει). Κάτσε λοιπόν! (χτυπάει τά χέρια του δυ-

νατά). Μα το τσάι... Δέ θάρθει αυτό το τσάι; (φω-
νάζει) Κατερίνα!..

Η ΧΑΡΗ (πεισμαωμένα). Τι φωνάζεις έτσι; Πε-
ρίμενε!

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Είναι κουρασμένος! Έχει δι-
κιο, κ. Χάρη. Μη θυμώνετε.

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Να ξέρατε τί κούραση που την
έχουμε! Κάνανε τόσο δρόμο...

Η κ. ΜΑΥΡΗ. Μάλιστα! Τόσο δρόμο! Ο κ.
Λάμπρος μας ανέβασε στην Ακρόπολη και μας κρέ-
τησε και δυό όλόκληρες ώρες, γυρνώντας μας από
μνημείο σε μνημείο...

Η ΧΑΡΗ. Τό φαντάζομαι. Ο κ. Λάμπρος
είναι καλλιτέχνης.

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Έργάτης μόνο, δουλευτής.
Όργάνω με την πέννα μου στείρα χωράφια και κυ-
νηγάω με τη φαντασία μου πεταλούδες άπιαστες...

(Η ύπερέτρια φέρνει σε δίσκο τά χροιαζούμενα
του τσαγιού, τάρηνει στο τραπέζι και φεύγει. Η
Χάρη σηκώνεται να σερβίρει, αρχίζοντας από την
κ. Μαυρή. Λεύτερα σερβίρει το Λάμπρο).

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ (παραπονοιακά ταχα). Πάλι
μένα τελευταίο; Να σου πώ, αρχίζω να σε ζου-
λεύω, Λάμπρο...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Σιγά δε! Η κ. Χάρη πρόσ-

φερε σε μένα πρώτα, γιατί βρίσκουμαι σιμώτερα. Της
τόγης χάρισμα και τίποτ' άλλο...

Η ΧΑΡΗ (γλυκά). Λέτε; Άς είναι κ' έτσι, ά-
φου το θέλετε. Πήγατε λοιπόν στην Ακρόπολη;

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ. Πήγαμε; Μπα! Μας τράβηξε
ο Λάμπρος!.. Έμεις βγήκαμε έξω... Διακάδα, βλέ-
πεις... Σου είπα και σε να νάρθει, δέν ήθελες. Βα-
ρισόυνα. Έπειτα θάρχότανε, μου είπες, κι ο Κω-
στής να σου κρατήσει συντροφιά...

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Μπα! Ο κ. Κωστής είτανε
νάρθει εδώ; Μα σείς, θείτε, μας είπατε πως θα τόνε
βρούμε και στο καφενεδάκι, κάτω από την Ακρό-
πολη...

Η κ. ΜΑΥΡΗ (με μισογιοματο το στόμα από
γαλειάμα). Ο θεός σου δέ λέει ποτέ ψέματα. Θά
το ξέχασε.

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ. Έτσι είναι, γεια σου, το ξέ-
χασα. Λοιπόν πήραμε το γύρο της Ακρόπολης...
Στο καφενεδάκι απόξω, στο φιλόσοφο Σωκράτη δά,
βρήκαμε το Λάμπρο...

Η ΧΑΡΗ. Πού φιλοσοφούσε, βιβλία.

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Πού έχασκε, πείτε καλύτερα...

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ. Στάσου, έρε άδερφέ και σύ, να
τελειώσω! Βρήκαμε το Λάμπρο. Μας τρατάρησε.
Έπειτα: «Πάμε στην Ακρόπολη;» μας λέει.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕ ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ

Καλή μου

Όλα μ' έδνενα θάθελα να τὰ μιλάω, και ο' έδω να τὰ εμπιστεύομαι. Άκουσες ποτέ σου για τὸ Ρουμανία, τὸν πρόδρομο τοῦ μεγάλου Μιστράδ; Είναι ὁ ποιητὴς ποὺ ἔδωκε πρῶτος τὸ σύνθημα τοῦ ποιητικοῦ ξαναθισμοῦ στὴν Προβέντζα, τὴν πατρίδα του. Πρὶν γράψῃ στίχους στὴ γλῶσσα τῆς ξεχωριστῆς πατρίδας του, τοὺς ἔγραφε γαλλικά. Μία φορὰ τὸν ἄκουσε, περὶ τοὺς μεγαλοφωνοῦσε, ἡ μητέρα του. Καὶ ἡ μητέρα του ἔκλαψε ἀπὸ τὴ λύπη της ποὺ δὲν μπορούσε νὰ καταλάβῃ τίποτε ἀπὸ τὰ ποιήματα τοῦ παιδιοῦ της. Κι ἀπὸ τότε ἀρκίστηκε ὁ Ρουμανὸς νὰ μὴ χαράξῃ στίχο ποὺ νὰ μὴ μπορῇ νὰ τὸν καταλάβῃ ἡ μητέρα του. Καὶ κράτησε τὸ λόγο του. Κ' ἔτσι ἀπὸ τὰ δάκρυα μιᾶς μητέρας, εἶπε ὡραία κάποιος, γεννήθηκε ἡ Προβηγκιανὴ ποίηση. Ὅμοια κ' ἐγώ. Μὰ εἶναι ἔμένα πιὸ πλατύτερα καὶ ἔτανει πιὸ μακριὰ ὁ ὄρκος μου. Θέλω νὰ μὲ καταλαβαίνῃς σὲ ὅλα μου ἔδω ποὺ ὅλα πλάστιγκες νὰ τὰ καταλαβαίνῃς. Γιατί ἐδὼ εἶσαι ἡ γυναίκα. Κι ὅσο κι ἂν πιστεύουν τάντιθετο, ὁ ἄντρας μπορεῖ νάσαι ὁ δυνατώτερος, μὰ εἶναι ὁ πιὸ στενόκαρδος καὶ γι' αὐτὸ κι ὁ πιὸ στενόμαλλος, ἀγνάντια στὴ γυναίκα. Καὶ θέλω τίποτε νὰ μὴ μοῦ γίνεταί λόγος, τίποτε νὰ μὴ μοῦ πλέκεται ἔργο, ἀνίσως δὲν περῶσῃ προσητέρι' ἀπὸ τὸ χωνευτήρι τοῦ στομαχοῦ σου.

Καθὼς ἕνας ποιητὴς μὲ τὰ τραγοῦδια του, και μόνο τὴν ἴδια τὴν ψυχὴ του παρασταίνοντας, δείχνει μαζί και τὴν ψυχὴ τοῦ ἔθνους του σὲ ὅ,τι ἔχει εὐγενικότερο ἐκεῖνη, ἐστὶ κ' ἐδὼ μὲ τὴ ζωὴ σου μόνο, μὲ τὴ ζωὴ σου τὴν ἀπλὴ και τὴν ἐλεύθερη, και τὴν ξεχωριστὴ, ποὺ σὲ τίποτε δὲ μοιάζει τῆς ἑτασιωμένης και τῆς ψόφιας ζωῆς τριγύρω σου, φανερώνας τῆς ἑλπίδος σου τὴ ζωὴ ποὺ εἰν' ἀθάνατη. Πολλὲς φορὲς μοῦ φαίνεσαι σὰν ἕνα μετέωρο και σὰν ἕνα σύμβολο. Καὶ μ' ἐκεῖνα ἀκόμα ποὺ σοῦ λείπουν, καὶ μ' αὐτὰ τὰ ψεγάδια σου, καὶ μὲ ὅσα δὲν ἔφτασες ἀκόμα νὰ ξεδιαλύσῃς και νὰ ἀιστανθῆς, καὶ μ' αὐτὰ ἀκόμα εἶσαι ὅλοι ἐμεῖς σὲ ὅ,τι ἔχουμε ζαθύτερο και πιὸ ἀειθρινό, και μ' ὅσα ἀκόμα δὲν ἀποχτήσαμε, και μ' ὅσα μᾶς προικίζουν. Εἶσαι ὡραία και εἶσαι σοφὴ. Μὰ ἡ ὁμορφιά σου πάλις φορὲς ἀντὶ νὰ μᾶς δώσῃ τὸ πάθος ποὺ λύνει τὰ ἦπατα, μᾶς τονώνει μὲ μιὰ ἐνέργεια. Κι ἡ ψὴ σου, σὰ δὲ χαμογελάει τὰπρὶλοῦ τὸ χωνεῖται σὲ σφοδρῆ, σὰν τὴν ὕψη τῆς θυσίας. Καὶ σου κανένα σκολεῖδ δὲ σοῦ τὴ δασκάλει. Καὶ καὶ τὴ βροῖσεις κάθε μέρα στὴ ζωὴ, καθὼς ξέρουν οἱ στρατοκόποι κάποια μονοπάτια ἰσκιερὰ και κάποιες βρυσούλες ποὺ μᾶτε τίς ὑποψιάζονται εἰς διαβάτες τῆς μεγάλης εὐρύας. Καὶ τῆς ψυλῆς μᾶς ἡ γλῶσσα ἀνθίζει στὰ χεῖλη σου ἀγνὴ, και ποτὲ σου λέξῃ νὰ πῆς δὲν καταδέχτηκες, ποὺ νὰ μὴν εἶναι ἀντιπαλὸς ὀλιάρκου λαοῦ. Γι' αὐτὸ κ' ἐγὼ τώρα ποὺ ζῶ κάτου ἀπὸ τὸν ἰσκιό σου, πῆρα νὰ σοῦ γράψω γράμμα, και τὸ γράμμα μου ἄθελα γίνεκε τραγοῦδι.

Σὲ φίλῳ

Ο ΠΑΝΤΑ ΔΙΚΟΣ ΣΟΥ

«Πᾶμε!» τοῦ λέμε μεις κι ἀνεβήκαμε. Μᾶς πῆγε δῶ, μᾶς πῆγε κεί, στὸν Παρθενῶνα, στὴν Ἄπτειρη Νίκη, στὶς Καρατίδες παντοῦ. Ἡ Ἐλενίτσα ὅλο ἤθελε νὰ μάθει και ρωτοῦσε. Ὁ Λάμπρος ὅλο και τῆς ἔλεγε γιὰ τὸ κάθε τι. Καὶ νὰ δεῖτε ποὺ τῆς ἔλεγε ὁμορφὰ πράγματα και ποὺ και μεις τὰ κουγάμε μ' εὐχαρίστηση... Μᾶς ἐνθουσιάζει ὁ διαβολάκος!...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τοὺς ἐπαινοὺς. Ἡ καλωσύνη σου...

Η κ. ΜΑΥΡΗ. Τὴν ἀλήθεια λέει. Ἔτσι εἶναι.

Η ΧΑΡΗ. Ὁ κ. Λάμπρος ἀγαπᾷ τόσο τοὺς ἀρχαίους...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Ἐγὼ; Καθόλου! Οἱ Ἀρχαῖοι εἶναι τόσο μακριὰ, πεθάνανε πιά, και γὼ καμὶὰ δουλιὰ δὲν ἔχω μὲ τοὺς πεθαμένους! Ἐγὼ γιὰ ζωντανὴν Ἀκρόπολη μιλοῦσα στὴν Ἐλενίτσα...

Ο ΚΩΣΤΗΣ (ποὺ τόση ὥρα κοιτώντας τὸ βιβλίο τῆς Χάρης, και διαβάζοντας, δὲ λάβαινε κανένα μέρος στὴν κουβέντα). Τὴ ζωντανὴν Ἀκρόπολη; Πάλι τίς παραδοξολογίες σου ἀρχίνησες!

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Τὸ βιβλίο σου, Κωστῆ, κι ἀριστέ μᾶς. Ἔτσι μὲ ξέρεις περισσότερο ἀπὸ ὅλους, δῶ μέσα και δὲν πρέπει νὰ ξιππάζεσαι...

Η ΧΑΡΗ (πειραχτικά). Περισσότερο ἀπὸ ὅλους;

Ο ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΣ

—ΡΩΜΑΪΤΙΚΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟ

—ΔΙΑΚΟΣΕΣ ΔΡΑΧΜΕΣ ΒΡΑΒΕΙΟ

Ὁ «Νουμάς» προκηρύχνει διαγωνισμό μ' αὐτοὺς τοὺς ὅρους:

Α'.—Νὰ γράφῃ ἕνα ἀναγνωσματάριο ἀνθρωπίνῳ και Ρωμαίτικῳ, ὄχι μὲ ἴσα, μὲ ῥίς, μὲ ὄς και μὲ κάθε ἄλλη τέτια ἀηδία, μὰ μὲ λέξεις ποὺ νὰ τις ἀκούει τὸ παιδί κάθε ὥρα και στιγμὴ σπῆτι του, ἀφοῦ σήμερα μὲ κείνα ποῦχουμε στὰ σκολειὰ μας, τὸ Ρωμιόπουλο παίρνοντας τὸ πρῶτο βιβλίο στὰ χεῖρια του θὰ πρωτοσυλλαβίσει μιὰ ψεύτικη λέξη ποὺ δὲ θὰ τῆνε μεταχειριστῆ στὴν κουβέντα του ποτὲ—μ' ἄλλα λόγια μὲ τὴν πρώτη λέξη ποὺ θὰ συλλαβίσει, θὰ πῆ και τὴν πρώτη του ψευτιά.

Β'.—Τὸ βιβλίο πρέπει νάσαι ὅσο μπορεῖ σύντομο, μὴ πιάνοντας, τυπωμένο, περισσότερο ἀπὸ ἐνάμισυ τυπογραφικὸ φύλλο σὲ 16ο.

Γ'.—Τὰ χερσόγραφα καθαρογραμμένα, μὲ τὸνομα τοῦ συγγραφέα μέσα σὲ κλεισμένο φάκελλο, πρέπει νὰ σταλθοῦνε στὸ γραφεῖο τοῦ «Νουμά» ἴσα μὲ τὴν τελευταία μέρα τοῦ Μᾶη τοῦ 1905.

Δ'.—Θὰ κριθοῦνε ἀπὸ τοὺς κ. κ. Ψυχάρη, Πόλλη και Παλαμᾶ.

Ε'.—Ἡ κρίση θὰ δημοσιευτῆ ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς μῆνες, τὴν τελευταία μέρα τοῦ Αὐγοῦ-στου.

ΣΤ'.—Τὸ καλύτερο θὰ βραβεύτῃ μὲ 200 δραχμὲς και θὰ δημοσιευτῆ στὸ «Νουμά», μένοντας ὁμοῦ χτήμα τοῦ συγγραφέα ποὺ, ἂ θέλει, θάχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸ τυπώτῃ μ' ἑξοδὸ του και σὲ βιβλίο, μὲ τὴν ἐπιγραφή: Διαγωνισμὸς τοῦ «Νουμά» — Ρωμαίτικο ἀναγνωσματάριο.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ ὅροι. Τώρα, τὴ μεγάλη σημασία τοῦ διαγωνισμοῦ μας περιττὸ νὰ τῆνε ξηγήσομε. Μιλᾷει μοναχὴ της. Δὲν ἔχετε νὰ κάνετε τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ πάρετε ἕνα ἀναγνωσματάριο στὰ χεῖρια σας, νὰ τὸ ξεφυλλίσετε, νὰ τοῦ ρηξίτε μιὰ ματιὰ κι ἀμέσως θὰ δεῖτε τὸ μεγάλο κακὸ ποὺ κάνει ὁ Δασκαλισμὸς στὸ δυστυχημένο Ρωμιόπουλο, τυραγώντας το νὰ τὸ πρωτομάθει λέξεις ποὺ οὔτε τίς νοιάζει, οὔτε θὰ τις μεταχειριστῆ ποτές του. Γι' αὐτὸ στὸ διαγωνισμό μπορεῖ νὰ λάβει μέρος, ἐξὸν ἀπὸ τοὺς δασκάλους, και κάθε γονιὸς ποῦτυχε νὰ προσέξει στὸ δασκαλοκαρτῆριο τοῦ παιδιοῦ του.

Ἐλπίζομε πὼς ὁ διαγωνισμὸς μας θὰ πετύχει και πὼς ὅσοι μποροῦνε θὰ καταπιαστοῦνε αὐτὴ τὴ δουλιὰ, ὄχι βέβαια γιὰ τὸ βραβεῖο, ποῦναι τιποτένιο γιὰ τόσο δύσκολο πρᾶμα, ἀλλὰ γιὰ τὸ μεγάλο καλὸ ποὺ θὰ προσφέρουνε στὸ ἔθνος.

Βέβαια, θάτανε θρίαμβος τῆς Ἀλήθειας νὰ μποροῦσε τὸ ἀναγνωσματάριο ποὺ διειρεύμαστε νὰ μπεῖ ἀμέσως και στὸ σκολεῖδ και νὰ διώξῃ τὰλλα, τὰ σχολαστικά και τὰ ψεύτικα. Μὰ κι ἂν δὲν τὸ δεχτῆ ἡ Ἐπίσημη Πολιτεία ἀμέσως, δὲν πειράζει. Ἀρκεῖ νάχουμε ἑτοιμὴ δουλιὰ γιὰ τὴν ὥρα τῆς μεγάλης κι ἀρκεῖ νὰ μπορέσομε νὰ δείξομε στοὺς ἀπαιδαγωγότους παιδαγωγούς μας μὲ ποῖο τρόπο πρέπει νὰ δουλέψουνε. Αὐτός, ὁ τελευταῖος, εἶναι κι ὁ κυριώτερος σκοπὸς τοῦ διαγωνισμοῦ μας.

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Ναί! Περισσότερο ἀπ' ὅλους και μάλιστα (κοιτάζοντας καμάματα τὴ Χάρη) περισσότερο ἀπὸ μερικοὺς ποὺ δὲ θὰ μὲ μάθουνε ποτέ!

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ. Ἐχει δικίω ὁ Λάμπρος! Ὑπάρχει και ζωντανὴ Ἀκρόπολη.

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Ποῦ τῆνε βλέπουνε οἱ ζωντανοὶ ἄνθρωποι Ὁ Κωστῆς εἶναι ζωντανός... Καὶ ἡ Ἐλενίτσα τὸ ἴδιο...

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ. Καὶ μεις; Ἀκούς, Χάρη μου; Ἐμεῖς, δηλ. ἐγὼ, σὺ και ἡ ἀδερφή μου ἀπὸ δῶ ποὺ ἀποκοιμήθηκε...

Η κ. ΜΑΥΡΗ. Σᾶς ἀκούω! Δὲν κοιμᾷται.

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ. Μπᾶ! Ἐδύνησες; Λοιπὸν ἐμεῖς οἱ τρεῖς, λέει ὁ κ. Λάμπρος...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Δὲ μίλησα γιὰ σᾶς. Ἐγὼ μίλησα γιὰ τὸν Κωστῆ και γιὰ τὴν Ἐλενίτσα ποὺ τοὺς ξέρω, ποῦ—πὼς νὰ σᾶς τὸ πῶ;—τοὺς νοιάθω γιὰ ζωντανούς... Λοιπὸν οἱ ζωντανοὶ ἄνθρωποι σὰν ἀνεβαίνουνε στὴν Ἀκρόπολη, δὲ βλέπουνε τὸν πεθαμένο κόσμο. Βλέπουνε τὸν ζωντανό. Δὲν κάνουν πὼς ψευτοενοουσιάζονται γιὰ τὰ μάρμαρα και γιὰ τὰ συντρίμια, ποὺ ξέρουν νὰ τὰ ἐχτιμήσουν μονάχα οἱ ἀρχαιολόγοι και ποὺ προσποιοῦνται πὼς τὰ νοιάθουν οἱ ποιητῆς, μὰ προσηκνᾶνε τὸ κάστρο, τὸ ἀθάνατο ταμποῦρι τῆς λευτεριάς μας, και τὸ βράχο

ποὺ βάσταζε τὴν τιμὴ τῆς φυλῆς μας στὸ Β' το σίνα!

Η ΧΑΡΗ (συνεπαραμένη ἀπὸ τὰ λόγια του). Τὴ ὁμορφὰ λόγια!...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (μιλᾷει ἡσυχα ἡσυχα, δίχως ψευτοενοουσιασμό). Ὁχι ὁμορφὰ, μὰ ἀληθινά. Ὁ παποῦς μου, Θεὸς σ' ἠγορέσ' τονε, σὰ μ' ἀνέβαζε, παιδάκι ποῦμουνα, στὴν Ἀκρόπολη, και μάνιθαζε συχνὰ, δὲ μοῦ μιλοῦσε γιὰ Φειδίκα και γιὰ Περικλῆ Μπορεῖ και νὰ μὴν τοῦς καλοῆξερε, νὰ μὴν τοῦ εἶχε ἀκουστῆ. Ὁ παποῦς μου δὲν εἶτανε δάσκαλος, εἶτανε πολεμιστῆς. Παιδί ἀκόμα ἀμούστακ πολέμησε στὸ Δραγατσῶνι μὲ τὸν Ὑψηλάντη. Παιτὰ μὲ τὸ Φαβιέρο ἴσα μὲ τὸ τέλος τοῦ ἡγῶν μας. Κλείστηκε μαζί του στὴν Ἀκρόπολη, δὲ βάσταζε ἡ πολιτορκία της, κι ἂν δὲν ἔφυγε μαζί μὲ τὴν διωγμένο Βασιλεῖ τοῦ στὴ Βαβυρία, παρατήθηκε ὁμοῦ ἀμέσως, ὕστερ' ἀπὸ τὸ διώξιμό του, ἀπὸ τὸ στρατὸ και μᾶς ἀφῆσε παραγγελιά νὰ τὸνε θάψομε μὲ τὴν ἴδια στολή ποὺ φοροῦσε σὰν εἶτανε συνταγματάρχης στὰ χρόνια τοῦ Ὁθῶνα, και ποῖ τῆνε φοροῦσε ὕστερα σὲ κάθε ἐπίσημη γιορτῆ. Σὲ μιλάω ἔτσι γιὰ τὸν παποῦ μου, ὄχι γιὰ νὰ σᾶς δείξω τί ἀνάξιος ἀπόγονός του εἶμαι γὼ, ἀλλὰ γιὰ νὰ σᾶς δώσω νὰ καταλάβετε τοὺς ἀληθινούς τῶν

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα αρ. 10.—Για το Έξωτερικό αρ. 10
20 λεπτά το φύλλο λεπτά 20

ΠΡΟΒΛΕΨΑΙ: Στα κίβρια της Πλατείας Συντάγματος, Ομόνοιας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τριχοδρόμου (Οφθαλματρείο) Σταθμού Υπουργείου Σιδηροδρόμου (Ομόνοια) στο καπνοπωλείο Σαβρή (Πλατεία Στουρνάρα, Ξεφάρχεια), στο βιβλιοπωλείο «Εστία» Γ. Κολάου.

Η συνδρομή πληρώνεται μπροστά κ' είναι ενός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΑΠΟ ΜΕΡΕΣ

βρίσκεται στο γραφείο μας το γράμμα κάποιου Ρωμαίου που μοιάζει με βουζού και με ξεφωνητά την παράδοση του Πόστ-Αρθούρ. Το γράμμα αυτό το διαβάσαμε και το ξαναδιαβάσαμε, όχι γιατί μ'αρέσει ποτέ από το ναδ πώς μπορούσαμε να δημοσιεύουμε τέτοιες παλαβομάρες, αλλά γιατί ψάχναμε να βρούμε το σκοπό ποσοπρωξε τον πατριώτη μας να γράψει τέτοιο γράμμα και να μ'αυ το στείλει «με την ελπίδα πάντοτε, καθώς μ'αυ γράφει, πώς θα το δημοσιεύουμε πρώτο πρώτο, και με μεγάλα στοιχεία στην εφημερίδα μας.

Το σκοπό τον βρήκαμε. Η Ρωμαίικη άμυνα λωσύνη και δώ. Αδύ, ή αναθεματισμένη, τα φταίει όλα. Κι αυτή μ'αυ σπρώχνει κάθε φορά να κάνουμε πράγματα ανάποδα και να λέμε τις

ζωτανούς προγόνους μας, που άγιασαν με το αίμα τους και θεμελίωσαν με την παλληκαριά τους τη ζωντανή Ακρόπολη...

Η ΧΑΡΗ. Και ύστερα;

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Θέλετε και το ύστερα; Να τ'ακούσετε. Μη σ'αυ κουράσω μοναχά!..

Η ΧΑΡΗ. Νά μ'αυ κουράσετε; Τόσο δημοφιλής είστε...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Το ξέρω πώς πάντα σ'αυ τραβάνε τα δημοφιλής λόγια. Ύστερα, σ'αν ανεβαίναμε με τον παπού κι με τα δερμάκια μου κ'άνω στην Ακρόπολη, καθόμαστε, βλέπετε, και κοντά κι ο περίφημος αυτός: εΐτανε ταχυτικός μας, ο παπούς μ'αυ; Ήγούσε στα διάφορα μνημεία και μ'αυ έλεγε: «Νά καιδιά μου! Δώ, από κάτω απ' αυτές τις κολώνες, εΐτανε το γιατάκι του Γκούρα. Δώ, σ' αυτή τη μεριά, λογόφερε μ'αυ νύχτα ο Μακρυγιάννης με το φαβί. Νά και το μέρος που σκοτώθηκε ο Γκούρας... Από κείνο το παράθυρο του Πύργου γκρεμίσανε τον καπετάν Δυσσεά, τον Αντρούτσο. Πήμα παρακάτου. Βλέπετε κείνο το δρομάκι, πλάι στο Καρσίσι;—Ο παπούς που νά ξέρει γι' Αρειο Πάγο και γι'ά τίτι!.. — Από κείνο το δρομάκι ήρθαμε μ'αυ θεοσκότεινη νύχτα, φορτωμένοι στη ράχη μας το μπικρούτι, και κλειστήκαμε στο Κόστρο!..» Και τ'α-

λέγε αυτό με πόνο και μ' ένθουσιασμό ο παπούς, και μ'αυ έδειχνε τη ζωντανή Ακρόπολη, και μ'αυ μάθαινε να την αγαπούμε και μ'αυ, όπως την αγαπούσαν και κείνοι, που κλειστήκανε κει μέσα, που πολεμήσανε, που πεινάσανε και που δοξαστήκανε. Θυμάμαι την απελπισία του σ'αν γκρεμίζανε το Βενετσιάνικο Πύργο. Το παράθυρο της κ'αμαράς του αντίκρυζε την Ακρόπολη, και περισσότερο τον Πύργο. Με τράβηξε λοιπόν από το χέρι ένα πρωί και μ'αυ έφερε στο παράθυρο. Τα μάτια του εΐτανε βουρκωμένα, ή φωνή του έτρεμε από λύπη κι αγωνία:

«Κοίταξε, παιδί μου, γκρεμίζουν τον Πύργο, θάφτουνε την ιστορία μας οι καταραμένοι. Τι τους πείραζε; Θάφτουνε μ'αυ από κάτω από τ'α ρείπια του, θάφτουνε τον άγώνα μας, το αίμα μας, τ'α νεϊρά μας, τη λευτεριά που δώσαμε στον τόπον αυτό, τον άχάριστο! Οί καταραμένοι! Οί καταραμένοι! Νά!..» και τους έφρακέλωσε.

Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ. Και καλά τους έκανε!
Ο ΚΩΣΤΗΣ. Βέβαια! Τους άξιζε.
Η ΧΑΡΗ. Αυτό μονάχα; Και ξύλο!..
Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Το θυμάμαι, σ'αν ν'άνω τώρα. Εΐμωνα δεκαπέντε, δεκάξη χρονώνε παιδί και τέλειωνα το Γυμνάσιο. Ο δασκάλισμός δηλαδή είχε σταλάξει γι'α καλή το φαρμάκι του στην ψυχή μου.

— Τ'αμαθες; Παραδέθηκε το Πόστ-Αρθούρ!
— Τ'αμαθα λέει; Χιές βράδυ μέθησα από τη χαρά μου και τ'ακανα θάλασσα!
Νά λοιπόν ένας Ρωμαίος που μέθησε από τη χαρά του γιατί έπεσε το Πόστ-Αρθούρ. Νά κι άλλος—ο φίλος δ'α που μ'αυ γράφει— που χ'αίρεται γιατί έπεσε το Πόστ-Αρθούρ.

— Έτσι νά! ξεφωνίζει με χαρά. Ξεπλύνανε τη ντροπή μας γι'α τη Λάρισα! Δέ θ'άμασσε μοναχοί μας. Θ'άχουμε και συντρόφους. Άν εμείς εγκαταλείψαμε τη Λάρισα, νά τώρα που κι ο Ρώσσοι παραδίνουε το Πόστ-Αρθούρ!

Λογική μια φορά! Ψέματα; Τι Λάρισα, τί Πόστ-Αρθούρ! Τι εμείς, τί οί Ρούσσοι! Άν το καλοξετάσεις μάλιστα το πράμα, μπορεί στο τέλος να βρεις πώς και περισσότερο άξιζουμε από τους Ρούσσοι, αφού παραδώσαμε τη Λάρισα χωρίς να δεθούνε οί άξιωματικοί μας κ' οί στρατιώται μας με λόγο τιμής πώς δέ θα ξαναπολεμήσουνε όσο βαστάει ο πόλεμος. Άς τ' ακούσει αυτός ο γελοίος ο Σταϊσελ!

Ύστερ' απ' ό'αυτά, δέ βρίσκει πώς ή μόνη εδύ, που μ'αυ ταιριάζει γι'α τον καινούριο χρόνο, είναι τα μ ν α λ ά ;

Μυαλα λοιπόν, μυαλά, αν όχι νά καταφέρουμε μεγάλα πράματα, τουλάχιστο νά μ'αυ μπορούμε να κρύβουμε τις άνοησίες μας.

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

έχει μια βδομάδα τώρα που με άπλοχεριά 'Αμερικάνου έκτακτου μισιού σκορπάει μπροστά της όπαλληλους της. Πάρτε την «Εφημ. της Κυβερνήσεως» στα χέρια σας και θά θακωποθείτε. Ούτε μ'αυ ούτε δώ. Με τις ντοζίνες δημοσιεύονται κ'αυ μέρκ οί πάφες κ' οί μετ'άφες και σ'αδίνουνε φτωχοί υπάλληλοι, μετ' σ'αυ γιορτές και μετ' χειμώνα, ή σ'αυ σπύτι τους να φορήσουν από την πείνα, ή από τη μ'αυ στην άλλη άκρη να μάθουνε λίγη γεωγραφία, που δ'αν κατορθώσανε να τ'αυ μάθουνε στο σχολείο.

Τ'α έξοδα π'α που γίνονται γι'αυτή τη φασαρία π'αυ τ'α λογαριάζει. Ο κ. Ντεληγιάννης, θάρ-

να β'αίρεται να γράφει και φωνάζει, π'α κ'αυ νά οι οικονομίες.

Οί ψεύτες, δέ μ'αυ λένε πώς θέλουμε παράδες γι'α να μπορούμε να κάνουμε τ'α κέρια τους, μ'αυ φωνάζουνε πώς δ'α τ'α κάνουνε γι'α το Έθνος! Περιφημα όμως τους τ'αψάλλε κ' ή «Εστία» της περασμένης Τρίτης στο άρθρο της «Ακριβή Οικονομία».

Ο κόσμος, βλέπετε, άρχίζει να μ'αυρίζεται τις κατεργαριές τους κ' αυτό είναι πολύ ευχάριστο.

ΣΤ' ΑΛΛΟ

φύλλο θά δημοσιεύσωμε μ'αυ μεγάλη και βαθεία κριτική μελέτη του κ. Ψυχάρη γι'α τον ποιητή Σουρή. Μονάχα την αναγγέλλουμε, έτσι σ'α δώρο πρωτοχρονιάτικο, στους άναγνώστες μας, χωρίς να τ'αυ συστήσουμε, γιατί τ'α έργα του Δατκάου δ'αν έχουν άνάγκη από συστάσεις. Το περίεργο μάλιστα είναι που με τη

μελέτη αυτή θά ένθουσιαστεί περισσότερο απ' όλους ο ίδιος ο Σουρης, γιατί πρώτη φορά είναι που κρίνεται ή δουλιά του έτσι πλατειά και καλοσυνείδητα. Ίσα με τώρα ο καημένος ο Σουρης μονάχα τ'α δημοσιογραφικά λιθάνια γνώρισε, και του άξιζε, σ'α άλήθεια, νακούσει κ' ένα λόγο σοβαρό.

KATI

θ'α συστήσουμε στην καλή μας «Μεταρρύθμιση» και πρέπει να τ'ακούσει άρ'αυ και το Έθνος; θ'α άφελήσει και την κυκλοφορία της, ελπίζουμε, θ'α ξήσει μ'αυτό.

Πρέπει λοιπόν ή «Μεταρρύθμιση» να φέρνει κάθε μέρα και μ'αυ στήλη της ταχυτικά, γι'α το λαό. Μ'αυ άλλ'α λόγια ή στήλη αυτή πρέπει να γράφεται έτσι, με γλώσσα άπλη και με άπλές ιδέες, να τ'αυ καταλαβαίνει ο λαός, να τ'αυ άγχοπηση, να ένθουσιάζεται και να παραέρνεται απ' αυτήν.

Άς το καλοσυλλογιστεί λιγάκι. Οί δατκάλοι φωνάζουνε πώς ο λαός καταλαβαίνει τη γλώσσα των εφημερίδων, μ'αυ ψέματα λένε, καθώς πάντοτε. Τ'αυ καταλαβαίνει όσο καταλαβαίνει και τη γλώσσα του Ευαγγελίου, όσο κ'αυ καταλαβε πέρυ και τ'α

Τη στιγμή που ο παπούς καταριώτανε, του εΐπα: «Μά θ'α φαίνεται, παπού, καλύτερ'α Παρθενώνας και τ'αλλα μνημεία, σ'α γκρεμιστεί ο Πύργος!..» Ο παπούς άν'αυ από το θυμό: «Μετ' στον Παρθενώνα σο, καλόπαιδο!» και ξεστ'αμισε μ'αυ βρώμικη λέξη. «Ναι! μετ' τον Παρθενώνα σου! Βρέ δασκάλισμα, καταλαβαίνεις τί γίνεται σήμερα κ'ει πάνω; Σκοτώνουν τους ζωντανούς γι'α να δείξουνε τους πεθαμένους!» Κι έκλεισε με όρμη το παράθυρο. Από τότε, ίσα με που πέθανε, δ'αν ξαναβήκαμε στην Ακρόπολη. Και το παράθυρό του άργα και που τ'ανοιγε. Κι αν τ'ανοιγε καμιά φορά, φρόντιζε να μ'αυ κοιτάζει κατ'α την Ακρόπολη, ή αν κοιτάζε, εΐτανε άδύνατο να μ'αυ κουνήσει σιγά τ'α χείλια του και να μ'αυ πει: «Καταραμένοι! Καταραμένοι!» Ο άγωνιστής, βλέπετε, ο πρόγονος, καταριώτανε τους άχάριστους άπογόνους του!..

Η ΧΑΡΗ. Άρχίζω κ' εγώ να τ'αυ αγαπάω την Ακρόπολη του παπού σας. Η Ακρόπολη του Περικλή θ'α π'αυ δώ κι εμπρός να με συγκινεί!..

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Δέ θαριόταστε. Σ'αυ μεθούνε τ'α λόγια και δ'αν το καταλαβαίνετε. Άν σ'αυ μιλούσε κανένας γι'α την Ακρόπολη του Φειδία, την Ακρόπολη του Φειδία θ'αγαπούσατε.

ὄλοι σκλάβοι τοῦ καπετάνιου ἐν τοῖς βασιτεῖς ἀς μὴ δουλέψουνε, ἀν τολμοῦνε ἀς φύγουνε· ἐξὸ ἀλόπητο τοὺς καρτεροὶ καὶ πείνα ποὺ νὰ μακρίσῃ τὸ μάτι τους.

Φεύγουνε τὰ μηχανοκίκκ. Ἡ μικρὴ πλατεῖσα τῆς ἀγορᾶς ρήμκζε. Ποῦ τώρα ὁ κόσμος ποὺ ἐβραζε σὰν τὸ μυρμηγκί. Καὶ τί κόσμος. Ναυτικοὶ καὶ βουτηχτάδες φερμένοι γιὰ νὰ τσουρμάρουν ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Σηριακοί, Καλύμνιοι, Καστελλορίζωτες, Πατηνιώτες, κάθε καρυδιᾶς καρῦδι, κκ-λοὶ καὶ κκκοί, παιδιὰ καὶ παλληκάρια, ναυαγισμένοι τῆς ζωῆς ποὺ περιμένουνε νὰ ζήσουνε ἀπὸ τὸ τρύγημα τῆς θάλασσης.

Σκόρπισαν οἱ πρκατευτάδες τοῦ ἤρθανε νὰ πουλήσουνε τίς πρκατεῖτες των, χήθηκε καὶ ὁ πανοραματίζῃ; ποὺ ἔκανε τὴν τύχη του μὲ τὸ πανόραμα, τὰ ποντικάρια καὶ τὰ πουλάκια ποὺ λένε τίς τύχες μὲ τὰ χαρτάκια. Τὶ μάζωζῃ κάθε ὥρα γύρω

στὸ πανόραμα ὅπου ναυτικούς ἀνίδεους ποὺ πέταγαν πρόθυμα τὰ λεφτά τους γιὰ νὰ σταθῶνε μιά στιγμὴ μπρὸς στὸ φωτισμένο γυαλί. Ἀδιόσανε οἱ καφενέδες καὶ ἐκαθίσαν ὁ ἀέρας ἀπὸ τίς βαρεῖς ἀνάσσεις καὶ τοὺς καπνοὺς τῶν ναργελέδων, συντρήφων ἀχώριστων τοῦ κόσμου τῶν ναυτικῶν. Σωπάσανε καὶ τὰ βιολιά ποὺ εἰς ξεκουφαίνανε ὅλη τὴ νύχτα ἀπὸ καλοῦς καὶ κακοῦς βιολιτζήδες ποὺ ἤρθαν ἀπὸ παντοῦ νὰ γδύσουνε τοὺς σφουγγαράδες, ποὺ ἄμα εἴτανε στὸ κέφι δὲ συλλογιούντανε λεφτά, ἀλλὰ τὰ σκόρπιζαν μὲ τὴ φύχτα, λησιμονῶντας πὼς τὰ εἶχανε καρδι-σμένα μὲ αἶμα καὶ πὼς τὸ σπῆτι τους τὴν ἄλλη μέρα δὲ θὰ εἶχε οὔτε ψωμί. Οἱ παπάδες ἀλήθεια ἔκαναν τὴ τύχη τους. Κάθε καίκι καὶ ἕνας ἀγια-σμός. Γιατὶ δὲ ξεκινάει μηχανὴ χωρὶς ἀγιασμὸ μὲ ἕνα παπᾶ, ἕνα δίκιο καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου ποὺ τὴν βλέπει; κάθε ὥρα νὰ τὴν γυρίζουνε οἱ παπάδες, στοὺς δρόμους τρέχοντας ἀπὸ τὸ ἕνα καίκι στὸ ἄλλο.

Ὅλοι φύγανε, γιὰ τὸ μεγάλο, τὸ ἀγύριστο τα-ξεῖδι. Μείνανε μόνο οἱ χτυπημένοι, οἱ παράλυτοι, ποὺ ἄλλοι ρέβουνε στὸ κρεβάτι καὶ ἄλλοι γυρίζουνε στοὺς δρόμους μὲ δεκανίκια. Χτυπημένος καὶ ὁ Λά-ζαρος Κοντραφεύρος. Γι' αὐτὸ δὲ μπόρσε φέτος νὰ τσουρμάρῃ. Κάθεται τώρα στὸν καφενὴ μὲ τὰ δύο τοῦ πόδια ξεσᾶ. ρουφάει τὸ ναργελέ του τὸν ἀγα-

τένισσα). Σὺ νὰ μὴ μιλάς, μού κανεῖς τὴ χάρη! Ὄριστε μας! Κ' ἢ Ἐλενίσσα τώρα!..

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ. Πῶς! Καὶ γιατί νὰ μὴ μιλάει; Μὴ μού θυμῶνεῖς δᾶ καὶ δίχως λόγο, πουλί μου!..

Η ΧΑΡΗ (ποὺ ξεθυμῶνει στὴ στιγμή, ὄχι ἔμως ὡς τὰ λόγια, μ' ἀπὸ φυσικὴ τῆς Κοιτάζοντας μὲ ἄπονο τὸ Λάμπρο). Δίχως λόγο!..

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (παίρνοντας τὴ γλάστρα στὰ χέ-μα του). Ἡ τρανταφυλλιά πρέπει νὰ φύγει ἀπὸ δῶ. Ἀρχίσε νὰ μυρίζεις δυνατὰ καὶ θὰ μᾶς φέρνει ἀσφυξία ἢ μυροδιᾶ τῆς. Ὑστερα, καὶ τὰ κίτρινα κὺτὰ τριαντάφυλλα... Γινομᾶτα ψευτιά!.. Στὸ πα-πράθυρο! Στὸ παράθυρο! Στὸν ἀνοιχτὸν ἀγέρα. Καὶ εἶναι ἡ θέση τῆς!.. (κάνοντας τάχα νὰ τοποθετήσῃ στὸ παράθυρο, τὴν ἀφίνει ἐξεπλήηδες νὰ πέσει κάτω στὸ δρόμο). Ὄ! κρίμα!.. Μπᾶ!.. Καλύτερα!.. Θάνα-τος στὴν Ψευτιά!.. (στὴ Χάρη μὲ εἰρωνία). Λυπη-θήκατε, κυρία μου;

Η ΧΑΡΗ (σιγά, νὰ τὴν ἀκούσει μοναχά ὁ Λάμ-προς). Εἶσαι κακός, πολὺ κακὸς σήμερα...

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ. Μὴ λυπᾶσαι, ἀγάπη μου! Πῶς νὰ τῆνε πᾶρω ἀπὸ τὸ δρόμο. Γῆνε ξεναφτεύουμαι σὲ κκινούρια γλάστρα... Ἐξὸν πιά καὶ ἀν ἔπατε... (φεύγει τρέχοντας).

πημένο, βλέπει τοὺς ἄλλους νὰ φεύγουνε καὶ ραγι-ζεται ἡ καρδιά του. Ἐνας καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοὺς πολ-λοὺς ποὺ ἔρχονται στὸ νησί γιὰ νὰ μπουνε στὶς μηχανές. Ἡ πατρίδα του, κάποιο νησί στὴν Τουρ-κιά. Μόνη, πατέρα δὲ γνώρισε. Χαμῖνε ἀληθινὸ ὄσο ποὺ μεγάλωσε καὶ ἐνοιωσε τὸν ἑαυτὸ του. Πάντα πεινασμένος, ξυπόλητος, ψυριάρης. Οἱ κα-φενέδες καὶ οἱ παράγγες εἴταν τὸ σπῆτι του. Ἀπὸ φαί ὅ,τι τοῦδιναν καὶ ὅ,τι ἄρπαζε. Φιλότιμ... ἄμως. Βαρέθηκε τὴ ζωὴ αὐτὴ τοῦ δρόμου. Θέλησε νὰ δουλέψῃ. Μὰ τί δουλειὰ νὰ πιάσῃ ποὺ καμμιὰ δὲν ἤξερε. Ἦρθε τότε στὸ νησί καὶ ἔγινε σφουγγαράς. Ἀπελπισμένη δουλειὰ γι' ἀνθρώπους σὰν καὶ αὐτόνε ποὺ θέλουνε νὰ κερδήσουνε βαζόντα; τὸ κεφάλι τους στὴ καρμανιόλα.

Μὰ αὐτὸς τί εἶχε νὰ χάσῃ. Χαμένος καὶ χαμέ-νος. Δοκιμάστηκε βρήθηκε καλὸς, τσουρμάρισε. Οἱ καπετανιοὶ τὸν ἀγκυροῦσαν, δηλαδή τὸν θέλανε

γιατὶ δούλεθε καλῶς. Μάλλον καὶ ποῖος; νὰ τὸν προ-τοπάρῃ στὸ καίκι του. Μὰ ἡ πλεονεξία τους τὸν ἔφαγε τὸν ἀνθρώπο. Τὸν κράτησαν περισσότερη ὥρα στὸ νερὸ καὶ ὅταν τὸν ἀνεβάτανε εἴταν ἀναίσθητος. Βασανίστηκε μῆνες. Γλύτωσε τὴ ζωὴ του, μὰ εἴταν ἀχρηστος πιά γιὰ δουλειὰ. Μὲ τὰ δύο πόδια πικασμένα πῶς νὰ δουλέψῃ, πῶς νὰ ζήσῃ. Τὸ καλὸ τοῦ εἶχε μερικὰ παραδᾶκια καὶ μ' αὐτὰ θὰ κουτρο-περνοῦσε. Μὰ εἴταν ζωὴ αὐτῆ; Νὰ λυῶνῃ κάθε μέρα στὴ καρέκλα, νὰ μὴ μπορεῖ νὰ κινήσῃ, νὰ δουλέψῃ σὰν πρῶτα; Οἱ φίλοι του τὸν συβου-λέθκανε ν' ἀνοίξῃ κανένα μαγαζάκι. Κανένα μαν-δικάκι, κανένα καπνοπουλεῖο, τίποτα τέτοιο. Μὰ αὐτὸς δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ τίποτα ἀπ' αὐτὰ.

— Ἐέρω γῶ; ἀπαντοῦσε σ' ὅλους. Σὰν εἶ νὰ ἤξερε. Σκακῆς ἄνθρωπος, τί ἄλλη δουλειὰ νὰ κάνῃ. Εἶχε κάποιον φίλο τῆς καρδιάς. Σ' αὐτόνε συνήθιζε νὰ λέῃ πάντα ὅλα τὰ μυστικὰ του καὶ νὰ τοῦ ζητάει τὴ συντρομὴ του.

— Εἶρεῖς, τοῦ λέει μὲ μέρη στὸν καφενέ, καὶ ποὺ ρουφῶσε τὸ ναργελέ, βγάζοντας τὸ μα-κοῦτσι ἀπὸ τὸ στόμα—ἐκαμα τὴν ἀπόφαση.

— Τί; ρώτησε κείνος μὴ γνωρίζοντας γιὰ τί πρᾶγμα τοῦ μιλάει.

— Ὅθ ξεναβουτήσω.

Δὲν εἶπε ἄλλη λέξη ἀλλὰ κοίταξε τὸ φίλο του στὰ μάτια γιὰ νὰ δῃ τί ἐντύπωση τοῦ ἔκαναν τὰ λόγια του.

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (δυνατὰ, ἀμέσως ποῦφυγε ὁ Ἄντροας). Μούπατε κ. Χάρη, πὼς εἶμαι κακός; κ' ἔχετε ἄδικο. Εἶναι ποὺ ἀπὸ τὰπομοσήμερο ἴσια μὲ τώρα δὲ ζῶ μαζί σας, ζῶ μὲ ζωντανούς ἀνθρώ-πους, ζῶ μὲ τὸν παπούλη μου. Καὶ ὁ παπούλης μου δὲν εἴτανε κακός. Εἴτανε αὐστηρὸς μονάχα καὶ μά-λιστα σὰν τολμοῦσε νὰ ξεμυτίσει μπροστὰ του ἡ ψευτιά. Μιὰ γλάστρα ὁ παπούλης μου δὲ ὄθ τὴν ἐγτιμοῦσε καθόλου, ἀφοῦ δὲν ἔδινε πεντάρη γιὰ ἕναν κοτζᾶμ Παρθενῶνα!..

(Τελειώνει ἡ πρώτη πράξις)

(ἀκολουθεῖ)

— Τρελλάθηκα; — τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ ἄλλος ποὺ ξεφαιάστηκε ἀκούγοντας τέτοια κουβέντα ἀπὸ ἄ-θρωπο σκακῆ — θέλεις νὰ χάσῃς καὶ τὴ ζωὴ σου ἀφοῦ ἔχασες καὶ τὴν υγεία σου; Ἐνας λόγος εἶναι αὐτὸς ποὺ λές. Μ' ἀν μείνης ξερός στὴ θέση ποὺ βρίσκεσαι καὶ σ' ἀνεβάσουνε νεκρὸ ἀπὸ τὴ θάλασσα, τότε;

— Ἄλλοι ἔγιναν καλὰ σὰν ξεναβουτήξαν. Πια-σμένοι σὰν καὶ ἐμένα καὶ κείνοι καὶ χειρότερα ἀ-κόμα, βρήκανε τὴν υγεία τους στὸ νερὸ ποὺ ἔξερε. Μπορεῖ ὁ Θεὸς νὰ μὴ λυπηθῇ. Αἰ! νὰ ἤξερες. Τί μού χρειάζεται τέτοια ζωὴ; Καλύτερα νὰ μὲ φάνε τὰ ψάγια παρὰ νὰ ντρέπομαι νὰ ἐγῶ στοὺς ἀ-θρώπους.

Τὰ μάτια του εἶχαν βουρκώσει. Ἐβᾶλε πάλι τὸ μαρκοῦτσι στὸ στόμα καὶ ἀρχισε νὰ ρουφᾶ μὲ πά-θος; σὰν νὰ ἤθελε νὰ διαλύσει; μέσθ στὸν καπνὸ τὰ πικρὰ τῆς καρδιάς του. Ἐπειτα τραβήχτηκε σὲ μιά γωνιὰ τοῦ καφενέ, καὶ ὅπου ὁ θόρυβος ἀπὸ φωνές καὶ ναργελέδες εἴταν λιγώτερος γιὰ ν' ἀποτελειώ-σουνε τὴ κουβέντα τους. Καθίσανε κουβεντιάζοντας ὡς τὰ μισκινυχτα. Τί λέγανε, κείνοι τὸ ἔξεραν. Κανεῖς δὲ μπορεσε νὰ πᾶρῃ λέξη ἀπὸ τὸ στόμα τοῦς ὅτε νὰ καταλάβῃ τί λέγανε.

Σὰν ἔφυγε ὁ Λάζαρος ἔλεγε ὁ φίλος του σ' ὅτους τὸν ἐρωτοῦσαν.

— Τίποτα δὲ μπόρσε νὰ τοῦ ξεκολλήσω ἡ πιμονή του εἴταν ἄλλο πρᾶμα; εἶδα καὶ ἔπαθα νὰ τὸν μεταπίσω, μ' αὐτὸς τίποτα. Ἄς ἴδουμε τώρα ἂν θὰ τοῦ βγῇ σὲ καλὸ.

Μαῦρα μανικάτα. Ὅ,τι ὄλοι φοβοῦντανε, αὐτὸ καὶ ἔγινε. Ὁ Λάζαρος δὲ γλύτωσε; τέτοιο θάνατο ἔ τὸ σκυλλί σου; εἶχε πρῆστῃ ὄλος; τὸ κορμί του ἔ σὰ βαρέλι, τὰ μούτρα του μαυροκίτρινισαν, καὶ τοῦ τούμπανος; εἴταν ἀδύνατο νὰ τοῦ ἄλυνε τὴν περικεφαλαίκα ποὺ φοροῦνε οἱ βουτη-χτάδες σὰ βουτοῦνε; τότε ἀναγκαστήκανε νὰ τοῦ κόψουνε τὸ κεφάλι ὅπως κάνουνε σὲ πρόμοιες πε-ρίστατες. Κακόμοιρε Λάζαρε. Μὰ γιατί αὐτὴ ἡ τόση πιμονή του; Γιατὶ νὰ μὴν καθῆσῃ νὰ ζήσῃ; τὸ ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς του, παρὰ νὰ δοκιμάσῃ μὲ ἀβίβωλη γιατρειὰ ποὺ ἔνας; στοὺς χίλιους; τὴ βρή-σκουνε! Ἐπειτα καὶ ἕνα ἄλλο ἀκόμα. Γιατὶ ἡ τόση του ἀγάπη στὸν καπετάνιο; Δὲν εἴταν αὐτὸς ποὺ ἀπ' τὴν πλεονεξία του, γιὰ νὰ τοῦ βγάλῃ περὶ-τερο σφουγγαρά, τὸν κράτησε πιά πολὺ στὸ νερὸ καὶ ἔσκασε ὁ ἄθρωπος;

Κι ὅμως ποτὲ δὲν τὸν ἀκούσαν νὰ πρκαπονιέ-ται. Κακὸ λόγο γιὰ τὸν καπετάνιο του δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ—Τί μού φταίει καὶ αὐτὸς; ἔλεγε; τῆς πό-χης μου εἴτανε; ἄμα εἶναι κανεῖς γιὰ νὰ πᾶθῃ. Κι ὅταν ξεναταξείδεψε τὸ τελευταῖο ταξεῖδι ἀπ' τὸ ὅποιο δὲν ξεναγύρισε, πάλι τὸ καίκι τοῦ καπετάνιου του ζήτησε. Μ' αὐτὸ ξεναπῆγε στὴ Μπαρμπαρικὰ, μέσθ σ' αὐτὸ ξεψύχησε σὰν τὸ σκυλλί. Ἄν εἴταν ἄλλος δὲ θὰ εἶχε μάτια νὰ δῃ τὸν ἄθρωπο ποὺ ἐξ-αίτίας του ἔχασε τὴν υγεία του καὶ ἐκιντύνειε τὴ ζωὴ του. Μ' αὐτὸς τὸν καπετάνιο καὶ τὰ μάτια του. Ἄμα ἔπιανε κανεῖς νὰ πῇ τίποτα κακὸ γι' αὐτόνε, ξύνιζε τὰ μούτρα του καὶ ἄλλαζε τὴν κουβέν-τα. Κι ἂς μὴ τὸν λογαριάζε κείνος καὶ ἂς μὴν ἀκου-σε ποτὲ καλὸ λόγο ἀπὸ τὸ στόμα του, ἂς μὴν ἔχυ-σεν οὔτε ἕνα δάκρυ τώρα στὸ θάνατό του. Ἐτυχε τότε νὰ δῖνῃ τὴ κόρη του σὲ κάποιον ἔμπορο ἀπὸ τὸν Περαιᾶ. Ἐτοιμασῆς στὸ σπῆτι, χαρὲς, γλυκά,

φασκίτι, κλπ. Τὸν βρῖσκει μὴ μῆρα στὸ σφοδρὸ ο φιλὸς τοῦ Λάζαρου.

—Νὰ ζήσουνε καπετάνιο, τοῦ λέει.

—Φκριστω, —ἀποκρίθηκε κείνος— πᾶμε νὰ ποῦμε μιὰ.

Μπήκαν σ' ἓνα κρασοπουλεῖο.

Κουβέντα μὲ τὴ κουβέντα ἦρθε στὴ μέση καὶ τὸ ζήτημα τοῦ Λάζαρου. Ὁ καπετάνιος ἄρχισε νὰ τὸν κατακρένη. Ὁ ἄλλος τότε δὲ βίασταξε.

—Σωπα, καπετάνιε, καὶ μὴν τὰ λές αὐτά. Δὲ τὴν ἐγνώρισες τὸν κακομοῖρη τὸν Λάζαρο; εἴταν βγενικιὰ φυγὴ κρυμμένη μέσα στὸ ἐλεεινὸ ἐκεῖνο κουράρι.

—Δὲ λέω μὰ ποῖος τοῦπε νὰ ξαναβουτήξῃ.

—Ἀφοῦ λοιπὸ θές νὰ τὸ μάθῃς, ἀκούσε. Δὲν εἶπα σὲ κανένα ἀκόμα τίποτα. Τώρα ποῦ ἦρθε ἡ ὥρα μᾶθε το σὺ πρώτα ὁ Λάζαρος ἀγαποῦσε τὴν κόρη σου κι' ἐγὼ μὴν ἔξερε κείνη τίποτα.....

Αὐτὸς τὴν ἀγαποῦσε κι' εἶχε σκοπὸ νὰ σοῦ τὴν ζητήξῃ. Μὰ τὸν πῶλῃς; ἡ ἀρρώστια, ἀσκήτης

ἄθρωπος πῶς νὰ παρουσιαστῇ γιὰ γαμπρός. Ντροπῶτανε τὸν ἐαυτὸ του. Ἀποφάσισε τότε νὰ ξαναβουτήξῃ. Ἡ τοῦ βάρου ἢ τοῦ ὕψου. Ἄν ἐγινότανε καλὰ σκόπευε νὰ σοῦ κἀνῃ τὴν πρόταση ἄλλοιῶς, ὡς τοῦ λείπει τέτοια ζοιή. Μὰ ἡ θάλασσα δὲ χωρταῦσε τὸν ἔφαγε τὸν ἄθρωπο! πᾶει κι' αὐτός, πᾶν καὶ τὰ σκεδιά του.

Περήμενε ν' ἀκούσῃ, καμμιά συμπονετικὴ λέξη γιὰ τὸ φίλο του. Μὰ ὁ καπετάνιος ἀφοῦ ἔμεινε κάμποσο σκεπτικὸς, εἶπε ἔπειτα μὲ τὴ βαρεῖα φωνή του:

—Καὶ νόμισε πῶς ἡ κόρη μου εἴτανε γιὰ τὰ μούτρα σου;

γδ,α

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΝΤ

Ὁ συντάκτης μας κ. Κιῦμπερ γράφει τοῦ κ. Πικόλουθα:

«Αὐπήθηκα πολὺ ποῦ βγήκε μιὰ τέτοια κρίση σὰν τοῦ Ν. Σπινδωνῆ. Ἐλπίζω ὅμως πῶς δὲ θὰ βλάψῃ τόσο πολὺ τὴν διδασχὴ τοῦ πολύτιμου βιβλίου σας. Ὅποιος ξέρει Γερμανικὰ εἰς συγκρίνει τὴ μετάφρασή σας μὲ τὸ ἀρχικὸ κείμενο τοῦ Κάντ, καὶ θὰ εἶναι σύμφωνος, μαζί μου πῶς ἡ μετάφρασή σας εἶναι πολὺ καλύτερη ἀπὸ μερικὰ ἄλλες μετάφρασεις

τὸν Κάντ, ὡς γινώσκων ἀγγλικά (ἐξὸν ἀπὸ τὴν μετάφραση τοῦ Νάξ Μύλλερ) καὶ τὴν Ἰταλικὴ γλώσσα, καὶ εἶναι πιστὴ καὶ σωστὴ, ὅσο σωστὴ καὶ πιστὴ γίνεταί μιὰ μετάφραση τόσο δύσκολο ἔργου.

«Οἱ Ἕλληνες ἀνγνώστες, νομίζω, θὰ λάβουνε μιὰ καλὴ καὶ σωστὴ ἰδέα τοῦ φιλοσόφου μας. Κρίμα ποῦ μεταφράσατε μονάχα τὸ πρῶτο μέρος. Ὅσο γιὰ τίς καινούριες λέξεις σας, σὲς συγγαίρω γκαρδικὰ γιὰτι θὰ πει πλουτισμός, ὄχι τῆς παγκόσμιας φιλοσοφικῆς γλώσσας, μὰ τῆς δημοτικῆς; Ἑλληνικῆς γλώσσας. Οἱ λέξεις σας μὲ φαίνονται πολὺ σωστὲς καὶ ἐκφραστικῆς. Μὴ ἀπ' ὄλ' αὐτὰ ὁ κριτικὸς σας δὲν καταλαβαίνει τίποτα, durch Saehkenntniiss nicht getriibl, σὰν ποῦ λέμε στὰ χωρτάκι».

ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

ΑΝΑΤΟΛΗ

Βαθεῖα κοιμᾶ σὲ ἡ θάλασσα ἡ γαλανὴ ἀκόμα καὶ μὲ τὸν ὕπνο το γλυκὸ θαρρεῖ πῶς μουμουρίζει ἐν' ὄνομα χαϊδευτικὰ σὰν κόρη ποῦ νομίζει πῶς σφίγγει στὴν ἀγκυλὴ τῆς τοῦ ἔραστή τὸ σῶμα.

Ἄχ! ἦλθε, τὴ λαχτήρα τῆς ἄν ἤξερες, τὸ στρώμα θὲ νάφινε γοργὰ γοργὰ καὶ μὲ ματιὰ ποῦ σκίζει τῆς ἐρωμένης τὴν καρδιά, μ' ἓνα φιλὶ στὸ στόμα θὰ ὑπνάσῃ τὴν πενταμορφή π' ἀπ' τὴ νεροπὴ ροδίσει.

Ἔθγα! τὸ βλέπω ὑπνῆστες! κι' ἀπ' τὰ χρυσὰ σου μέρη στέλνεις μπροστὰ μὲ ἄχτιδα σου βιαστικὰ νὰ φέρῃ τὴν εἰδηση τοῦ ἔρχομῶ εἰς τὴ γαλανομάτα.

Κ' ἐκεῖνη ἀναταράζεται καὶ ντροπαλὴ κοιτάζει τὸν ἔμορφο τὸν ἔραστή ὁποῦ γλυκὰ τῆς τάζει νάντ' ἀγκαλιάζῃ αἰῶνια τὰ κάλλητῃς τ' ἀφράτῃ!

ΔΥΣΗ

ἀποχαϊρέτημα στερνὸ τοῦ ἡλίου ἡ ἀχτιδα γλυκὰ φιλᾷ τὴ θάλασσα καὶ στὸ φιλὶ ἐκεῖνο σὰν κοκκινίζει κορασιὰ δειλὴ κμαροφρόδα στὸ μυρωδάτο φίλημα τὸ πρῶτο σὰν τὸ κρίνο,

ἔτσι καὶ κείνη ροδίσει μὲ μιὰς σὰν κορασιδα:

—Στὰ τόσα μάγια ποῦ σκορπῆς τριγύρω σου ἀφίνω, τὸ ἔρῶμο καὶ τὴ δύση μου κι' ἀπ' τὴ στιγμή ποῦ σ' εἶδα τὸ φῶς μου θέλω αἰῶνια σὲ σένα νὰ τὸ χύνω.

Ἄμα τὸν ἀντίκρουσα, στάθηκε; φώτιζε χαϊδευτικὰ τὰ νερά ποῦ κουνούσαν, καὶ τὰ περνούσε μὲ φρενώτατα φύλλα χιλαινα, καὶ ἀγῆλι βουλιαζε ἀπὸ τὸ πολὺ τὸ βάρος.

Μιὰ μῆρα ὕστερον εἶμαι στὴν Ἰωνία καὶ ἐπειδὴ ἦταν ἄλλοτε λεπτὸς καὶ πλούσιος ὁ πολιτισμὸς τῆς τὸ ὄνομά τῆς ἔχει μάγια. Ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα μόνον ἡ Ἰωνία ὑπάρχει στὸν κόσμον, τὴ νησιὰ τῆς, τὰ βουνὰ τῆς καὶ ἡ θάλασσά τῆς. Περῶ ἀπὸ τὴ Λέσβο τὴ νύχτα, τὸ φεγγάρι φέγγει στὰ νερά, καὶ τὴ Σαπρῶ μὲ φαίνεται πῶς τὴν ἀκούω. Στὴν Πόλι ποῦ πηγαίω εἶναι μιὰ κόρη νύστια καὶ λιγαρή ποῦ εἶναι ἀπὸ τὰ νησιὰ τῆς Ἰωνίας καὶ τὴ λέγουνε Σαπρῶ.

Ὅταν περνοῦσα τὸν Ἑλλησπόντον τὰ ἡμερῶματῃ ὁ νοῦς μου στενοχωρημένος, σὲ φυλακωμένος χτυποῦσε παντοῦ. Ἑλληνας ἔλεεινός, σὲς σιχαίνομαι!

Μπαίνω στὴν Πόλι μὲ ρωσικὸ πλοῖο. Μὲ τί ἄλλο πλοῖο μπορούσα νὰ μπαίνω στὴν Πόλι; γιὰ νὰ νοιώσω τελειότερα τὸ ταπεινωμά μου; Στὴν πρῶτῃ εἶναι ὁ δικέφαλος ἀητὸς ὁ ρωσικὸς τὸ πλοῖο εἶνε φορτωμένο Ρώσους στρατιῶτες καὶ πεζοναῦτες Ρώσους ποῦ γυρίζουν, φαίνεται, ἀπὸ τὴ Ἰαπωνία στὴν Ὀδέσσα. Τὰ χρώματα αὐτὰ καὶ τὰ δέντρα τῆς Θράκης θέλουν νὰ τὰ βιάσουν σλαυκοὶ τράγοι, καὶ τὰ λερώνουν εἰς ἀδυστάχτοι πόθοι τους. Ποῖος; θὰ τὰ φυλάξῃ; Ἑλληνας ἔλεεινός, μήπως θὰ τὰ φυλάξῃς σεις;

Μὰ τὰ γλυκὰ φίλημά σου ἡ Πόλι ἡ Σαπρῶ τ' ἀκούει καὶ τοῦ χωρισμοῦ μὲ βιά χτυπᾷ τὴν ὄρα, ἀνατριχιάζουσε κι' οἱ δὺδ καὶ μὲ πολλὴ λαχτήρα

τριλιόνται μιὰ στερνὴ φορά καὶ ὁ ἔραστή τῆς φεύγει ἀφίνω τὴν ἀτερρὴ νὰ βλέπῃ ὡς νὰ ἔθγα τὴ μυριοχάρετῃ Κυρά, ποῦ τὴν ἀφίνει τώρα.

Μ. Α. ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ.

Λεμετῶς: Κύπρος.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΕΡΣΙΚΑ

(Τὰ μετάφρασε ἀπὸ τὴν Περσικὴ ὁ κ. Α. Steinmetz)

IV

Κάποιος ἔλεγε: «Ὅσα εἶναι στὴ γῆ καὶ στὸν ὐρανό, τῶκανε ὁ Θεὸς γιὰ μένα. Ἄξαπνα ἔφυγε

μιὰ μύγα στὴ μύτη του καὶ τοῦπε. Καθύμνε ἄθρωπε, γιὰτι ὑπερηφανεύεσαι; Νὰ ποῦ ὁ Θεὸς ἔκνε ἔπειτα γιὰ μένα καὶ τώρα κάθουμι στὴ μύτη σου».

V

Ἐνας ἄρχοντας πῆγε σ' ἓνα παππᾷ νὰ τοῦ κἀνῃ μιὰ προσευχὴ καὶ γι' ἀμειβὴ τοῦδωσε ἓνα δαχτυλίδι ποῦ ἔλειπε τὸ δικαίντι. Τότε ἀρχίνατῃ ὁ παππᾷ τὴ προσευχὴ καὶ μίος' τῶλλῃ εἶπε: «Θεέ, δόσε τοῦ ἄρχοντα στὸν παρῶδεισο ἓνα παλάτι, ποῦ νὰ μὴ ἔχῃ σκέπη».

VI

Μιὰ φορὰ ἀπάγγειλε ἓνας ποιητῆς σ' ἓνα ἡγούμενο μερικὰ ποιήματῃ του καὶ τελευταῖο ἓνα τοῦ gami. (1) Ἀφοῦ τελείωσε εἶπε στὸν ἡγούμενο: «Πῶς ἤθελα αὐτὸ τὸ ποιήματῃ μου νὰ τὸ κρεμάσουνε στὴν πύρτα τοῦ παλατιοῦ, γιὰ νὰ τὸ ἴδῃ ὅλος ὁ κόσμος!» Ὁ ἡγούμενος τοῦ λέει: «Γιὰ νὰ ξέρῃ ὁμῶς ὁ κόσμος, ὅτι ἐστὶ τῶκανες, πρέπει νὰ κρεμάσουν καὶ σένα διπλα».

(1) Maulana Gami ἔκκουστὸς Πέρσης ποιητῆς, ἔζησε στὸν 15ον αἰῶνα.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

ΣΤΗΝ ΠΟΛΙ

Φεύγοντας ἀπὸ τὴν Ἀθήνα γιὰ τὴν Πόλι ἔνας ποιητῆς θὰ ἐνοιῶσε γοημοτητᾷ σὰν ἀπὸ βρῦσε κρυφῆς θὰ ἀνὰδρουζαν μίος του παλιῆς ἱστορίας, καὶ λέξεις θὰ μουρμουρίζαν διαφαίνοντας. Ἡ γῆ πῶς ταξιδεύει κατὰ τὴν Ἀνατολὴ θὰ τοῦ ἔλεγε λόγια χρυσὰ καὶ παραμύθια. Ἐγὼ εἶμαι γυμνὸς ἀπὸ ἀντιλαλιῆς, ξερεῖ; ὁπὸ ἀναθρυπτικὰ νερά, καὶ ἀδειος, καὶ ἄγονος. Ἐγὼ βλέπω πῶς δὲν ὁ ἥλιος πέφτει κατεπίνω τους, τὰ νησιὰ καὶ ἡ Ἀττικὴ εἶναι πριανταφυλλιά καὶ ἡ θάλασσα πολὺ βαθεῖα χρωματισμένη.

Ἴχθυον δαντέλλες τὰ κύματα ποῦ ἔσπαναν ἐπάνω σὲ πλευρᾷ τοῦ πλοῖου κ' ἔπειτα ἡ δαντέλλες, ἀνοίγονταν, γίνονταν ἀνθρωπάκια ποῦ βιαστοῦνταν ἀπὸ τὰ χέρι τους ἀνάλαφα καὶ χέρειαν τρελλοῦς χοροῦς. Καὶ χάνονταν ἔπειτα καὶ γίνονταν ἄλλοι καὶ πόλι χάνονταν. Ὅταν εἰκόνα τὸ κεφάλι τοῦ ἥλιου, σφαῖρα ὁλόπερη, κατακυλλοῦσε ἐπάνω στὸν ὄριζοντα τῆς θάλασσας τῆς σκοτεινῆς

Χωρὶς πιστι, ἀκούω καὶ μουμουρίζει σὲ αὐτὴ μου μιὰ φωνή. «Πᾶσι μὲ χρόνους, μὲ καιροῦς, πᾶσι δική μας ἔκνε».

Ἦμουν στὴν πλώρη καὶ φουῶσα ὑγρασία ἀπὸ ποῖσημῃ μου ὁ προῖνός ἄερος. Κάτι Τούρκου: πίσω μου κῆτι Περτᾷτῃ τὸ κατακτρωμα καὶ εἶδα μερικὸς Ἑλλῆ ποῦ εἶχον ὑπνῆστες νὰ δοῦν, μὲ κανίνα ποῦ ἴσαι, Δαρδανέλλικ καὶ τὴν Πόλι. Ἦταν καὶ μιὰ Ρωσὶδα σὲ σκομίνῃ ποῦ κῆτιζε μὲ βουλιρία. Κῆτιζαν καὶ δυο Ἄμερικανοὶ μὲ ἀπλοϊκὴ περιέργεια. Ἐνας Ἕρμανός σὲθῃκε κοντὰ μου καὶ εἶπε: «Οἱ Ρῶσοι ἀπὸ πᾶσι τὴ ἡλίου, ἄν τοῦς ἀφῆσουν οἱ Ἄγγλοι ἀπὸ κάτω». Καί, Ἑλλᾷνες, ἐπειδὴ εἶστε ἔλεεινοὶ καὶ ἄκαρδοι, κῆτιζα νὰ τοῦ πῶ πῶς θὰ τὴν πάρουμε μεις. Μίση μου, μονάχα, εἶπα: «Καὶ ὅμως εἶναι δική μας».

Μοῦ ἦρθε νὰ ὀρκιστῶ τότε σὲ ὄνομά τῆς πᾶς θὰ κάμω κῆτι γιὰ τὸ γένος μου; καὶ μόνον ἀργότερα συλλογίστηκα πῶς δὲν μπορῶ νὰ κάμω παρὰ μόνον ὅτι μ π ο ρ ὠ, καὶ τότε χίθηκα στὴν ἀπελπισία τῆς ἀδυναμίας μου καὶ ἦμουν κατὰκαρῃ κωρασμένος.

Γεμάτος πίκρα εἶναι τὸ πρῶτο ἀντίκρουμα τῆς Πόλης. Μὰ ὁ πλοῖος τῆς βράζει μέσα μου. Ποῖ εἶναι ἡ πρῶτῃ καὶ ἔρατῃλα ποῦ μ' ἔδερχε τῆς περσομῆς δὲν ταξιδεύει!

Η Κοινή Γνώμη

ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ ΚΑΙ ΛΑΟΣ

Φίλε Νουμά,

Γράφοντας άκουγα, προχθές το βράδυ, ένα συν- αδερφό μου να κουβεντιάζει μένα φίλο του για το μνημόσυνο ενός που σκοτώθηκε στη Μακεδονία. Λο- γάζονταν ποιους να καλέσουνε στο πανηγύρι κι ο συνάδερφός μου, σαν καλός Ρωμιάς, πετιέται και λέει: «Να καλέσουμε τους βουλευτάς της επαρ- χίας!» Τινάχτηκα από τη θέση μου με την άνοχητη πρότασή του.

Μά με παρηγόησε ο φίλος — σαν άντρας αυτός που μπορεί και να νειρεύτηκε να σκοτωθῆ και πάνω σηκώνεται λοιπόν σά να ζήσει άλλικερός να διαμαρ- τυρηθῆ! και λέει τὰ ἄγια και δυνατὰ αὐτὰ λόγια: Τὸ σκεφτήκα, μωρὲ κακούργε! Τὸς βουλευτάς; τί- λεις μνημόσυνο νὰ κάνουμε; γιὰ μασκαράδικι; Τί ζητᾶν οἱ βουλευτάς στήν ἀγωνιστή μας, στήν ἀγιο- στήν του θανάτου τοῦ παλληκαριοῦ; τί λεις δηλαδή νὰ μᾶς ζητήσουν ἀποζημίωση; Τί σχέση ἔχουν αὐ- τοὶ με μᾶς, με τὸ λαὸ, με τὴν κατὰστροφή μα;

Τὰ εἶπα ἄγια και δυνατὰ τὰ λόγια τοῦ φίλου. Καί εἶναι τέτλια ὅταν τ' ἀκούει κανεὶς ἀπὸ τὸ λαὸ, τὸ λαὸ που δὲ διαβάζει, μὰ γιὰ νὰ πονάει πᾶσι νὰ πεῖ πῶς νοιώθει τὸν πόνο, τὸν ἀληθινὸ και βαθύ- τατο πόνο τῆς κατὰπτώσεως τῶν Π ρ α γ μ ἄ τ ω ν.

Κι' ἂν ἀκόμα δὲν ἐφάνη π ἰ ὀ ψ η λ ἄ ἀπὸ τὸ λαὸ ὁ Ἕνας τῆς δουλιᾶς, τῆς Ἀναγέννησης, μὰ ὁ πόνο; τοῦ λαοῦ μὲ κάνει νὰ τὸν ἐλπίζω γιὰ τὸν μας

Κορυθαλίτης

Ο ΓΑΒΡΗΛΙΑΝΣ ΤΟΥ ΚΕΧΗΝΑΙΟΥ

Φίλατε Νουμά,

Δὲν ξέρω νυ τσεῖδες, δὲν ξέρω ἂν θὰ τὸ ἴδεις. Ἀδιάρρο, μού τῶδωσαν και εἶχα τὸ ὄχρος νὰ τὸ διαβάσω. Ὁ συγγραφέας του τόγραψε γιὰ νὰ παινεύ- σει; Γιὰ νάβρει ψεγάδια; Δὲν ξέρω. Ἕνα ξέρω, τῶς τόγραψε γιὰ νὰ κρίνει και νὰ κρίνει πρώτα- πρώτα «Ὡς μεγαλοφυῆς κρίνων μεγαλοφυῶν» δέρτε-

Γυρίζω τὸ μεσημέρι στους δρόμους και δὲν ξέρω τῆς ὄρας. Ἀπὸ ἕναν ἀνεφορτῶ δρόμο, που ἔχει ἀριστερὰ πύρ- γους ἀραδιασμένους; βυζαντινοὺς κ' ἔχουν χτισμένα σπι- τια, ἀναμεταξύ, διαφόρων χρωμάτων, ἀνεβαίω πρὸς τὴν Ἁγία Σοφία.

Μόλις μπῆκα, — ἐν κύτταξε οὔτε ὁ Ἑβραῖος που θέ- λησε κ' ἔβγαλε ὁδηγὸς μου, οὔτε ὁ γότζας ὁ Τούρκος — κ' ἔκαμα χωρὶς νὰ θέλω τὸ σταυρὸ μου.

Μπαίνω σὲ κάθε τζαμί που ἔταν πρῶτα ἐκκλησιά! Τί ἐροσιά που εἶναι μέσα και τί θύμητες ἀλλάητες. Μπαίνω και σὲ τζαμιά που ἔχτισαν μὲ βυζαντινὸ πάντα σχέδιο οἱ Τούρκοι. Ἀντὶ ψηφιδωτῶ, ἔχουν συχρῶ χρωματιστὲς πλά- κες; στους τοίχους μὲ κλαδί, φύλλα και λουλούδια, ἄσπρα και μαβιά και πράσινα. Τὰ παράθυρα ἔχουν κάποτε ὀκλιὰ χρωματιστὰ ὄμορφα μὲ σχέδια ἀπλὰ ἢ λουλούδια. Ἡ Ἁγία Εἰρήνη εἶναι κλειστή και ποτὲ δὲν τὴν ἀνοίγουν γιὰ τοὺς ξένους; οἱ Τούρκοι που τὴν ἔχουν κάμει τζαμί; ὁ τρούλλος τῆς ἑμῆς φαίνεται καλὸς ἀπ' ἔξω.

Περτέρρη εἶναι ἡ ἀνάγκη τοῦ προσκυνήματος. Μόνο νὰ πάγω ὡς τὸ μέρος που μὲ συγκινεῖ, μόνο αὐτὸ μὲ φτάνει.

Ἄλλου εἶναι κάτι ἀρχαιότερα πράματα; ἡ στήλη τοῦ Θεοδοσίου, και σ' ἄλλη μεριά ἡ καμένη στήλη. Στὸν Ἰππόδρομο εἶναι ἕνας ὀδαλίτικος και τῶν Πλαταίων τὸ ἀλκίνο τριπλὸ φεῖ που δὲν τὸ εἶδα στους Δελφούς ὅταν

ρα «Ὡς ὑπέρτερος πάσης κριτικῆς» ἔπειτα: «Ὡς πνοὴ ἐκ τῆς μεγαλοφυᾶς του, ὡς δημιουργός, ἐν κριτικῇ, νέου ἔργου, ὡς μεγαλοφυῆς ποιητῆς κρίνων μέγαν ποιητὴν, ὡς ψάλτης τῆς κριτικῆς ὡς ὁ Οὐγκώ τὸν Μιραμπώ, τὸν Σεξπῆρον, ὡς ὁ Βύρων τὸν Σέλλειν, ὡς ὁ Γκαίτε τὸν Βύρωνν, ὡς Πέραν τοῦ Καλοῦ και τοῦ Κακοῦ, τοῦ καιροῦ!» «Ὁλ' ἀφτὰ δὲν εἶναι δικὰ μου; τὰ βρίσκεis στὸν πρόλογο τῆς κριτικῆς φυλλάδας τοῦ Ἀθηναίου. Καί ποιὸς εἶνε ὁ Ἀθηναῖος; Ὁ κ. Δημ. Ἀνστασάπουλος... ὁ Ἀ- θηναῖος!

Δηλὰ δὴ μεγαλύτερη σφοδρὰ ἀβ τρέφimus τοῦ Αἰγινητείου (ἡ φράση ἀφτῆ τοῦ Γαβρηλιδῆ) οὔτε ἀπὸ τὸ Λεβίδη δὲ μπορούσε νὰ καρτερεῖ.

«Ὅποιος δὲν τὸ ξέρει τί ἄνθρωπος εἶναι, τί χαρακτήρα ἔχει, πᾶσι, ὅλ' συγχάθει και τὸ Γαβρηλί- δη και τὸν τύπο τὸν Ἑλληνικὸ που τὸν εἶχε ὡς τὰ σήμερα γιὰ τὸν κορυφαῖο τῆς γαῖθουριᾶς και τῆς ψευτιᾶς του. Σοὺ κόβω μιὰ φράση του: «Πόσα και πόσα σέβουκα! Ἀλλὰ τ' ἀφίνω πίσω μου εἰς μυ- στικὴν οἰκίαν, εἰς ἐρασίαν ἀλύθην!»

Γι' ἀφτὸ τὸ φρονιμότερο που ἔχει νὰ κάνει ὁ Γαβρηλιδῆς εἶναι νὰ διαμαρτυρηθεῖ, νὰ φωνάξει ὅτι εἶναι ἀθῶος τῆς κριτικῆς τοῦ Ἀθηναίου ἢ τοῦ Με- γαρίτη, νὰ νύβει τὰ χέρια του και τὰ μούτρα του καθὼς και τὰ μάτια τῆς κριτικῆς κορυφώχτης γιὰ νὰ βλέπει, και τὸν ἡμέρα.

Περαιώτης

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Ἀνῆλποσει ὅτι,

Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1905 τίθησιν εἰς κυ- κλοφορίαν τραπεζικὰ γράμματα τῶν δραχμῶν 25 εἰκοσι πέντε, νέας ἐκδόσεως (ὀγδόης) και νέου που μήκους 17 περίπου περίπου ἑκατοστῶν τοῦ τρου και πλάτους 8 1/2 περίπου ἑκατοστῶν.

Τὰ νέα ταῦτα τραπεζικὰ γράμματα διακρίνου- ἔκ τῶν ἐξῆς κυριωτέρων γνωρισμάτων:

Ἐπὶ τῆς προσόψεως

Φέρουσι πρὸς τὰ ἄνω ἐν σχήματι τόξου διὰ κε- φαλαίων μελανῶν στοιχείων τὰς λέξεις «Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος», ἀμέτωπος δὲ κάτωθι εἰκο-

νίζονται καθήμεναι ἐν συμπλέγματι ἡ Ἐμπορία και ἡ Γεωργία. Ὑπὸ ταῦτας ἐν μελανῇ ταινίᾳ ἀποτυποῦνται διὰ λευκῶν κεφαλαίων στοιχείων αἱ λέξεις «δραχμαὶ εἰκοσιπέντε». Ὑπὸ τὴν χρονολο- γίαν φέρονται ἀριστερᾷ ἡ ὑπογραφή τοῦ Ταμίου τῆς Τραπεζῆς, ἐν τῷ μέσῳ ἡ τοῦ Διοικητοῦ και δεξιᾷ ἡ τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου, τεθειμέναι αἱ μὲν τοῦ Διοικητοῦ και τοῦ Ταμίου διὰ σφραγιστῆρος ἡ δὲ τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου ἰδιοχειρῶς.

Ἐκατέρωθεν τοῦ γραμματίου ἀποτυποῦνται ἐν κυκλικῶν πλαισίοις περιβαλλομένοις ὑπὸ δα τελλο- ειδοῦς πλαισίου ἀριστερᾷ μὲν ἡ εἰκὼν τοῦ ἱδρυ- τοῦ τῆς Τραπεζῆς Γεωργίου Σπάρκου, δεξιᾷ δὲ τὸ Βασιλικὸν στέμμα. Ἀνωθεν τῶν πλαισίων τούτων φέρεται ἐν θυρεοῖς κεκοσμημένοις ὁ ἀριθμὸς 25 διὰ μεγάλων λευκῶν στοιχείων, κάτωθεν δὲ δι' ἐρυθρῶν στοιχείων ἡ σειρά και ὁ ἀριθμὸς ἐκάστου γραμμα- τίου. Ἡ ὅλη πρόσοψις, περιβαλλομένη ὑπὸ πλαισίου ποικιλομένου διὰ κοσμημάτων και τῆς ἐπαναλή- ψεως τοῦ ἀριθμοῦ 25 ἐν μικροῖς κυκλικῶν πλαι- σίοις εἶνε χρωμάτος κατὰ μὲν τὸ κέντρον ἀχυρῖνου κατὰ δὲ τὰ ἄκρα ἐρυθροῦ και κυανοῦ.

Ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὄψεως

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὀπισθίας ὄψεως εἰκονίζεται ἐντὸς πλαισίου νεαροῦ Ἑρμῆς, προστατῆς τῆς κυ- τιλικῆς, ἀνακλιμένος ἐπὶ δελφίνοισ, ἐνῶ μικρότερον φέρεται πλέον ἀπρόπλοιοι μετὰ τῶν ἰστίων ἀνα- πεπταμένον.

Ἀνωθεν τῆς εἰκῆς ταύτης ἐν μελανῇ τοξ- ειδοῖ ταινίᾳ ἀναγινώσκειται ἡ λέξις «Banque», κα- τωθεν δὲ ἐν ἐπίσης μελανῇ ταινίᾳ αἱ λέξεις «Nationale de Grèce» και ὑπὸ ταῦτας ὁ αὐξὼν ἀρ- θμὸς τῆς ἐκδόσεως (ἐκδοσις ὀγδόη), τὸ πρῶτον ἢ δ' ἐκτυποῦμενος ἐπὶ τῶν τραπεζικῶν γραμματίων. Ἐ- κατέρωθεν τῆς εἰκῆς ταύτης και ἐν θυρεοῖς π- ἰνοῖς διὰ δαντελοειδῶν κοσμημάτων ἐν- ἔκ τῶν μεγάλων λευκῶν στοιχείων ἡ ἀρ- θμὸς 25.

Ἡ τε ἐν τῷ μέσῳ εἰκὼν και ἡ ἐκατέρωθεν ταύτης θυρεὸς πλαισιοῦνται διὰ δαντελοειδῶν πει- κλιματος χρωμάτων κυανοῦ, καστανίνου και ἐρυθροῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Δεκεμβρίου 1904

Ὁ Διοικητὴς
Στ. Στροῖτε

διάβαζα τὸν Παιουσία. Τί νὰ θυμηθῶ πρῶτα τῶν Ἰππο- δρομῶν; Τὸν Κωσταντινὸ, τὸν Ἰουστιανὸ, τοὺς Ἰσαύρους ἢ τὸν καιρὸ που ἄρναν και γίνουσαν ἐρείπια ὁ τόπος αὐτὸς τῆς ζωῆς και τῆς παραχῆς; Αὐτὸς ὁ καιρὸς εἶναι: πὸ σιμά μου. Ὅταν ζέπερτε τὸ κράτος και ὁ Ἰππόδρο- μος, βασιλευσαν οἱ Κομνηνοὶ και οἱ Παλαιολόγοι και ἦταν οἱ ἑλληνικώτεροι ἀπὸ τοὺς βασιλιάδες. Πολεμοῦσαν, οἱ ἄτυχοι, πολεμοῦσαν νὰ βαστάξουν κάτι, κύτταζαν νὰ βροῦν ἄλλου βοήθεια, και Φράγκοι νὰ γίνουν ἴσως γιὰ νὰ σώ- σῶσουν τὸ κράτος θέλησαν, τὴν ἀδυναμία τους τὴν ἔβλε- παν, τὴν δύναμι τὴν ἔνοιωθαν, και τίποτε δὲν ἔκαναν. Σὰς ἀγαπῶ, ὦ τελευταῖοι βασιλιάδες, γιὰτὶ εἴστε Ἑλλη- νες και ευστυχισμένοι. Ἄν μὲ εἶχαν μάθει καλλίτερα τὴν ἱστορία μου, τὴ βυζαντινὴ, ἐκεῖνοι που μὲ μάθαιναν τὰ γράμματα, θὰ ἤξερα νὰ ζυπῶ περισσότερες ψυχὲς τῆς περασμένης ζωῆς. Τώρα, σὰ λάβα πυρωμένη, χυμίζει ἀπὸ μέσα μου ἡ ἀξεδίχλυτη, πλεγμένη ἱστορία τῶν αὐτοκρα- τῶρων.

Σκύλοι κοιμῶνται στους δρόμους, σκύλους βλέπω στὰ πόδια μου μπροστά, και εἶνε μερικοὶ ἄσπροι και οἱ πε- ρισσότεροι κίτρινοποῖ. Καί κάθε τόσο παραμερίζω γιὰ νὰ τοὺς ἀφῆσω νὰ κοιμηθοῦν.

Οἱ Τούρκοι νοιώθουν τὰ ἐρείπια και τὴ σχέση τους με τὴ ζωῆ. Στους τοίχους τοῦ ἀρχαίου, τοὺς βυζαντινοῦς,

ἐκτυποῦν τὰ σπιτία τους κ' ἐπάνω στους πύργους ἀφι- ροῦν και φυτρῶνουν δέντρα και χαμοκλάδα. Δὲν τοὺς μέλει: τοὺς ζωντανούς ποὺς ἔχει χεῖρι τὰ ἐρείπια, οὔτε γιὰτ', και ἡ ἀδιχοφία αὐτῆ εἶναι ἡ ζωῆ. Ἀντὶ νὰ γκαρμῖθουν και νὰ ξαναχτίθουν τοίχους, μεταχειρίζονται τοὺς παλιούς. Ἔτσι και στὰ νεκροταφεῖα τους περνοῦσθαίνου σκύλοι και ἄνθρωποι και πατοῦν τὰ μνήματα! γυναῖκες και ποτε κάθονται ὄρες ἐκεῖ ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι καλὸς και κουβεν- τιάζουν και λέγουν. Καί τὰ κυπρίτσια δὲν εἶναι πᾶσιμα και ἡ πέτρινες στήλες τῶν τάφων πέφτουν μία μία και σκεπάζονται ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τὰ βήματα και ἀπὸ τὸ χῶμα τῆς βροχῆς και τῶν ἀνέμων.

Τὴν ὥρα που περπατεῖ ὁ κόσμος ὁ Ἑλληνικός, ὁ Τούρ- κικός, ὁ Ἀρμένικός και τῶν Φραγκολεβαντινῶν ἡ σάρκα, — ἀνακατωμένοι σὺν τὰ νερὰ μεγάλου λασπωμένου ποτα- μοῦ — στὸ Σταυροδρόμι, τὸ Φανάρι εἶναι ἕσυχο και λίγες εἶναι στῆς πόρτες ἢ γυναῖκες, λιγοστοὶ στους δρόμους οἱ ἄντρας. Βλέπω κάποιους παπάδες. Οἱ πλοῖσοι ἐφυγαν' τοὺς πρῶτες ἢ ζωῆ και πῆγαν και ἔφτεισαν καινούρια σπιτία στὸ Πέρα τοῦ Γαλατῆ. Γι' αὐτὸ τὰ σπιτία, τὰ ζυ- λινὰ και τὰ πέτρινα, εἶνε κατὰ και μαυρισμένα στὸ με- γάλου δρόμο τοῦ Φαναρίου, — σπιτία που εἶναι σὰ νὰ μὴν κά- θεται κανένας μέσα τους, και θέλω νὰ καθίτω ἐγώ. Τὰ

Παίχτηκε στο Βασιλικό τις προάλλες ο «Πλούτος» του Αριστοφάνη μεταφρασμένο από κάποιον κ. Σολωμό.

— Μας είπαν, γιατί βαρεθήκαμε νάρησουμε τη ζεσοσιδιά του γραφείου μας και να πύμε στο Βασιλικό, πώς ή μεταφραση εΐτανε μιτοκαθαρεύουσα και πολύ κρύα. Τό πιστεύουμε.

— Να δείτε όμως πώς υπάρχει μετάφραση του «Πλούτου» και στη Δημοτική, και τυπωμένη μέλιστα.

— Τό αντίτιμο πούδουμε στα χέρια μας δι μέε λέε πύεε τήν έκανε, μάε λέεε όμως πώς έγινε στί 1860 κ' έπερε να τήνε ξέρε ο κ. Πετσάλεε άφοε έγινε στί χροΐνα του.

— Ίσως καμιά φορά τήνε δημοτιέφουμε και στί «Νουμάε» γιατί άξίεε. Ήπειτα εά δείτε και πώς γραφάτανε ή έθνική μας; γλώσσα δώ και σαρανταπέντε χρόνια.

— Πολύ άνοστο χωρατό του Ντελγιάννη με τήν «Ήμερησία» να τήν όνομάσε: «Θεωνώ».

— Οί χήχης τ' άρπάζανε και δι δυτικοευτήκανε κρόδλου να τό πύνε με γ α λ ο φ ο ύ α.

— Ο καημένος ο μπαρμπα-Θωδωής θέλητε μ' αυτό να βγάλει από πάνω του τή ρεσιναία πού του κόλλησε ο λάεε σάν τότε βάρτισε «Θοδωρούλα».

— Τελευταία φάση της σοφίας του Σπανδιωνή είναι πού άποκλήσε τελευταία στήν «Αστραπή» τήν «Ιστορία της Βυζαντινής λογοτεχνίας» του Κρουμπάχερ άεργον ά- μέθοδον και άκαλιόσητον».

— Σά φτάνει πιά κανείς σέ τέτοιο σημεΐο σοφίας, είναι σά να σου φωνάζει πώς έχει άνάγκη για δέσιμο.

— Ο Μιστριώτης, μάε είπαν, έβαλε ένα δειλινό στήν «Έταιρία των Φίλων του Ακοΐ» τά παιδιά και τά κρηΐ- τία πού θά παραστήσουμε τήν «Αντιγόνη» να του άπαγ- γείλουμε σύγχρονα ποιήματα. Είτανε στί μεράκια του ο άνθρωπος!

— Τα παιδιά του άπκρηγείλανε ποιήματα του Βαλαω- ρίτη, του Παλαμά, του Βιζυηνού κι άλλων, και τότο έ- θουσιάζετο πού φωνάζε:

— Έχουμε και ποιητά; λοιπόν! Και γώ δέν τ' —
— Πού να τό ξέρε; ο έρμημος! Στο Λε-
εσέει; δλο κι Άμπελίδε!

— Και για τή «Ακλήρεια» του Άμπελίδε...
χτηκι στο Βασιλικό;

— Δέ βαρύνεστε! Άξίεε να γίνεται κουβέντα για τέτοια μεσοκαλήκρια; Τής φτάνει πού τήνε βράδψε ο Μισ- στριώτης και πού ν τ ε μ π ο υ τ ά ρ ι σ ε — καταπώς λένε οι Φραγγολεβαντινοί μας; — ο καινούριος διευθυντής του Βασιλικού μ' αυτήν!

— Να διαβάτε με προσοχή τήν έπιφυλλίδα μας «Στήν Πόλη». Δέν είναι από τις συνειθισμένες ταξιδιω- τικές εντύπωσης. Είναι πολύ πρωτότυπα γραμμένη και

παράθυρα είναι βυζαντινά και μετρημένα, δροσιά δέν έχει θέσει να περάση, τ' άπόγεμα είναι πληχτικό και ή θάλασσα δέ βλέπει τον παλιωμένο δρόμο. Τής ανφορικές της άλλες στράτες όμως και τά τενά σοκάκια, εκείνα πού και πού τά βλέπει ή θάλασσα. Για να νοιώσω λίγη ζωή, Έλλη- νική, τρέχω στί σχολεία; ίλλ' είναι κλειστά γιατί είναι καλοκαίρι; κ' έχουν τελειώσει τά μαθήματα. Ο καλέγερος ο διευθυντής, μόνος μ' ένα παιδι φυλάγει τή μεγάλη σχολή του Γένους. Και έπειδή είμαι ξένος, ο νέος μ' έδει- ξε τό σχολείο και ανεβαίνουμε μαζί στίον πύργο τον όπερή φανο πού περιεά και στίτια και μινερίδες; βασιλεύει; ο ήλιος μέσα στίους άτμούς, και ή φορτωμένη μέρα είναι γεμάτη ζέστη. Και είπα στίον νέο «Ποτέ να μην ξεχάσης πώς ζής για τό Γένος». Μαζί του έπειτα πήγα στήν Πα- ναγία τή Μουχλιώτισσα και στί άγίασμα του Άη Γε- ώργη του Ποτηρά. Ο κανδυλανάρτης με πήγε σ' ένα τζαμί εκεί κοντά, πού φαίνονται άκόμη μερικά ψηφιδωτά γριστιανικά στί ταβάνι, άλλ' ο χότζας είχε φύγει και κα- νεις άλλος δέν μπορούσε ν' άνοίξη τήν πόρτα τής παλιέε εκκλησίας. Άκούω φωνές και τρέχει ο κόσμος, σωρός, παιδιά και άνδρες Τούρκοι. Λέγει ο Κανδυλανάρτης. «Πυρ- καϊά».

Ένα πρωΐ στί δρόμο είδα τήν κόρη της Ίωνίας, τή μαυροφόρα, εκείνη πού μονάχη με είχε φωνάξει στί τα-

μοιάζει, άλλήτε και παρατήρηση. Ο συντάκτης της είναι από τους νέους διπλωμάτες μας, από κείνους πού θά βγά- λουν μια μέρα τό εδιπλωματικό άγοε; από τήν πατρίδα μας.

Ο ΙΔΙΟΣ

ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ

τό ένν, κ' ένα φρ. χρ. για τό έξωτερικό, πούλιούνται στί γραφεία μας τόκόλουθα βιβλία:

Του Ψυχάρη «Ταξίδι» και «Όνειρο του Γιαννίρη».

Του Πάλλη «Ήλιος και φεγγάρι».

Του Ανωτιάδη Το «Γλωσσικό ζήτημα και ή έκπαιδευτική μας άναγέννηση».

Του Έφταλιώτη «Ιστορία της Ρωμισούνης» και «Μαζώχτες, Βρουκόλκας κλπ.»

Του Φιλίππου Γραμματική της Ρωμισούνης γλώσσας (μέρ. Α΄).

Του Αόγγου «Δάφνης και Κλόη» (χρητοδε- μένο) μετ.φρ. Ήλ. Κουτιεριδου.

Του Σοφοκλή Αίτις. Μετ.φρ. Ζήσιμου Σι- δερη.

Του Κ. Παθαγιάννη «Μοσκιές» (Αγγήματα 50 λεπτά).

Η ΛΙΑΛΑ, μεταφρασμένη από τον Άλέξ. Παλλη δρ. 3 και φρ. χρ. 3 στί έξωτερικό.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Ο «Νουμάε» εΐχεται σ' όλους τους συντρομη- τέε κ' άναγνώστεε του εδνεχισμένο τον καινούριο χροΐο.

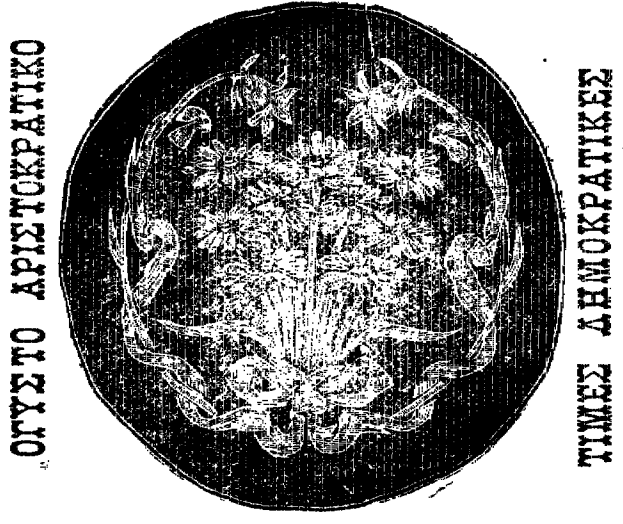
— κ. Εύτυχ. Κοντοκάλη. Εύχριστούμε. Ή Γραμ- ματική του Φιλίππου, μαθαίνουμε, πώς τωπώνεται. — κ. Τάν. Κεά. Άρχή μας να γνωρίζουμε τους ουεργάτες μας. Άφοε λοιπόν, λέτε, δέ μπορείτε ναρβείτε ο ήιος, γράψτε μας τάληθινό σας όνομα και βλέπουμε. — κ. Δ. Ζαχ. Κανιά. Σάε στίλνουμε τήν «Κριτική» του Κάντ. Θα λάθετε και γράμμα μας. — κ. Στ. Χαρ. Κανιά. Τα λάθαμε. Εύχριστούμε. — κ. Στ. Γρ. Τοεε τέτιους, τοεε με σοδημοτικιστίνάδεε, πού μάε γράφετε, ο κ. Πάλληε τοεε λέεε άντιδασκαλικούε. Έμειε τοεε λέμε έρμαφρόδιτοεε, γιατί κάτε τέτιο εί- ναι, μειοδοσκόλοι και μειοδημοτικιστάδεε. Παράδειγμα ο Νιρβάνας, ο Δημητρακόπουλαε, ο Ξενόπουλαε κι όλη ή

ξίδη, όταν ή μεγάλη ξεράλα μ' έδερνα. Ήθελα να τής πώ πράγματα εύχάριστα, μά ήταν άλλοο ο νοεε μου συλλο- γισμένοε, και ήμου σκληρόε. Άφοε διηγήθηκα κείνη με- ρικήε καλιεε θύμησεε, τής είπα. «Αυτά μάε άρέσου, μά δέν μπορούν να μ' εζηγήσου τον πόνο μου πού βόσκομαι στήν Πόλη. Θέλειε, λείε, να γίνηε κολογητά, μά θά ήσου πιδ σύμφωνη με μένα άν ήθελεε να μείνηε δασκαλίσεε, όπωε είπαε, και να δώσεε νέα ζωή, πνοή έλληνικήε στήε «Έλληνίδεε». Φεύγονταε, με ρώτησε άν θά ήμουσεε να με ίκανοΐδη προτοεε φύγω από τήν Πόλη. Άποκρίθηκα. «Όχι, γιατί πρέπει να πάγω στί Φανάρι σήμερα, και αύριο θά δώ τά κάστρα και τοεε τοίχουε, και μεθόριο θά φύγω». Τότε γύρισε να φύγη; έπεφε πολύ φώε επάνω της και ήταν λιγνή και κατάχλωμη, τό δέρμα της είχε χάνει τή δροσεράδα του, και είπε. «Τότε... χάρηε...» και πέρασε. Εύπνηταν τότε μέσα μου με τό λαιτάρα για τήν περσομένη γνωριμία μας και με τράβηξε ή δυστυχία της και θέλησα να γυρίσω να τής πώ να έλθη να με δη έ- ταν θέλη. Και δέ γύρισα; κειτέδηκα στί Παλατά, πέρα ένα καίεε και πήγα στί Φανάρι.

Ένώρισα έναν παπά στί άγίασμα της Άγίαε Βλαχέρ- νας; ήλθε μαζί μου; περάσαμε από τήν Παλατά και φτάσαμε στί Πενταπόργιο; και στί έξωτερικό τοίχο.

συντροφή των «Πάρισηνών». — κ. Γοργία Λαμπα. Σάε γράφαμε; συντρομητά για τό 1905. Μι τό ίδιο ταχυδρο- μείο λαβαίνετε και τά βιβλία πού διαλέξατε. Πληροφοριέ- στε μας, παρακαλούμε, τήν παραλαβή τουε. — κ. Σ. Στγ. Προσωπικά, πάε, δέ δημοσιεύουμε. Πιστήκαμε πώς όλοι είναι; καλοί σ' αύτον τον τόπο και για να μην φαίνε- ται μονάχη ο «Νουμάε» κακίε, μέσα σέ τότουε καλοεε, μέσα στί άπέρανο αυτό, να πύμεε, κ α λ ο κ ο μ ε ι ο τής Ρωμισούνης, κηταργόμε με τήν καινούριο χροΐο τά προσωπικά. Άν θέλετε να δημοσιευτεί τό άρθρο σας πρέ- πει να τό υπογράψετε και τότε θά δημοσιευτεί για δια- τριβή. Οί διατριβέε, καθώε; ξερετε, πληρώνονται. — κ. Ν. Φιλ. Το κατέβαμα της συντρομη; σά όχτώ δραχμέε με τριών δραχμών βιβλία για δώρο από τήν κατάλογο των φτηνών βιβλίων, θά βρατίδεε; κι όλο τό Γενάρη, «Ότε έχετε καιρό να τ ά π ο φ α σ ι σ τ ε τ ε. — κ. Παπ. Καλαματά. Τά έλάθαμε. Σάε εύχριστούμε. Σάε στίλνουμε τά βιβλία.

ΣΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΑΝΘΟΠΟΛΙΟ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤ. ΤΣΟΥΤΣΟΥ

ΔΟΥΛΟΥΔΟΠΑΡΑΔΕΙΣΗ

Είναι περιεργο πού ο κόσμος, δέ συλλογίστηκε άκόμα να κάνει τά μνήματα για τήνα. Γιατί ο άέρας, ή βροχή, ή ζέστα, και τό κρύο με τον καιρό τριβουν και τήν πιδ σκληρή πέτρα, και δέ θέλει πολλούε αΐωναε; για να γίνου άδιά- βαστεε έπιγραφέε γραμμένεε άπίνου σε μάκρμα. Ένώ τό γιαλίε κι ύστερα από πολλούε αΐωναε μένει πιδ άπαράλλαχο όπωε; τήν ήμέρα πού κατασκευά- στηκε.

Είναι κάτε πύργοι σπαρμένοε; εδω κ' εκεί και έχουν φυτρώ- σει δέντρα πολλά και πυκνά γύρω τουε; άνάμετα σέ κάτε τάφοε τουρκικούε, πνιγμένοε μεσ' τον ήλιο και στί δρο- σια, και μπλεγμένοε μέσα στί χαμόκλαδα, είναι κρυμμένο ένα ήσυχο τζαμί; τόποε; πατριασμένοε για τήν άτάραχη τήν άπαλή, τή σιωπηλή και τήν τουρκική τή σκέψη. Σ' έναν πύργο είναι μια καταχωσμένη πόρτα πού μόλιε χω- ρούσα να περάτω. Σηκώθηκε ένα κερκινέζι, ή καμμία κουκουδάγια, και φτερούγισε στί σκοτεινά κ' έφυγε από μια τρύπα; ένα σπαχτό φτερό έπεσε κοντά μου. Ένα σκυ- λι ή ήταν τσακάλι; ή άλπεου; τρέμασε και βγήκε σιω- πηλά, από μια τρύπα, έξω στί φώε, και χάνηκε στί χαμόκλαδα. Άνατριχίσατε.

Όταν βγήκα από κεί μέσα, ήδρα τον παπά χωριε- ράτα και σκαρφάλοε σ' έναν άλλο πύργο; σκαρφάλωσα κ' έγω; ήταν ψηλόε και από μέσα είχε μωρισμένοε τοεε τοίχουε; φώε έπεφε από τό χαλασμένο κημαρωτό ταβάνι; στίον τοίχο φαίνονταν οι τρύπεε δυο πατωμάτων και κάτε ντολίπια μικρά; λίγο ψηλότερα από τό καθένα. Πριν πάγω στί Πατριαρχείο πέρασα από τό λόφο πού ήταν τά ύστερινα καλάτια των αυτοκρατόρων, τά καλάτια των Βλαχερνών.

(άκολουθεί) ΤΟΣΟΤΗΣ